

Ársreikningur **OR**

2015

Útgefandi

Orkuveita Reykjavíkur
Kt. 551298-3029

Ritstjórar

Eiríkur Hjálmarsson og Einar Örn Jónsson

Ljósmyndir

NordicPhotos / Getty Images / Lumi Images / Romulic-Stojic
Feifei Cui-Paoluzzo

Prentun

Pixel – Umhverfissvottuð prentsmiðja

Starfsemi OR nýtur óháðrar gæðavottunar

Efnisyfirlit

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	5
Áritun óháðs endurskoðanda	6
Rekstrarreikningur	7
Yfirlit um heildarafkomu	8
Efnahagsreikningur	9
Eiginfjárfirlit	10
Sjóðstreymisyfirlit	11
Skýringar	12
Viðauki: Stjórnháttayfirlýsing (óendurskoðuð)	49

VEITUR

GAGNAVEITA
REYKJAVÍKUR

ORKA NÁTTÚRUNNAR

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Orkuveita Reykjavíkur er sameignarfyrirtæki sem starfar á grundvelli laga nr. 136/2013 um stofnun sameignarfyrirtækis um Orkuveitu Reykjavíkur. Samstæðan veitir þjónustu í gegnum félög sín sem reka orkuver, rafveitu, hitaveitu, vatnsveitu, fráveitu og gagnaveitu á þjónustusvæði sínu.

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf. Hann hefur að geyma ársreikning Orkuveitu Reykjavíkur og dótturfélaga þess.

Hagnaður af rekstri samstæðunnar á árinu nam 4.176 milljónum kr. (2014: 8.871 milljónir kr.). Samkvæmt efnahagsreikningi námu eignir samstæðunnar 310.990 milljónum kr. í árslok (31.12.2014: 300.202 milljónir kr.). Eigið fé nam 114.771 milljónum kr. í árslok (31.12.2014: 99.747 milljónir kr.) og er eiginfjárhlutfall samstæðunnar 36,9% (31.12. 2014 33,2%).

Í upphafi ársins sem og í árslok voru eigendur móðurfyrirtækisins þrír, en þeir eru:	Eignarhluti
Reykjavíkurborg	93,539%
Akraneskaupstaður	5,528%
Borgarbyggð	0,933%

Í samræmi við samkomulag stjórnar og eigenda frá 2011 leggur stjórn fyrirtækisins til að ekki verði greiddur arður til eigenda móðurfyrirtækisins á árinu 2016 vegna rekstrar á árinu 2015.

Stjórnhættir

Stjórn OR leitast við að viðhalda góðum stjórnháttum og efla þá. Stjórnháttum Orkuveitu Reykjavíkur er skipað með lögum nr. 136/2013, sameignarsamningi eigenda, eigendastefnu og starfsreglum stjórnar. Starfsreglurnar taka einnig mið af siðareglum fyrirtækisins, Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja, sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX Iceland ehf. og Samtökum atvinnulífsins og handbók stjórnarmanna, útgefinni af KPMG. Um dótturfélög gilda samþykktir hvers félags og starfsreglur stjórnna þeirra. Þessi skjöl eru aðgengileg á heimasíðu Orkuveitu Reykjavíkur, www.or.is. Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur hefur skipað starfskjaranefnd og hefur tilnefnt fulltrúa í endurskoðunarnefnd Reykjavíkurborgar.

Í viðauka með ársreikningi þessum er að finna nánari upplýsingar um stjórnhætti og í skýringum 23 til og með 26 með ársreikningi er að finna upplýsingar um áhættustýringu Orkuveitu Reykjavíkur.

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra Orkuveitu Reykjavíkur er ársreikningur samstæðunnar í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf. Að álitum stjórnar og forstjóra gefur ársreikningurinn glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu samstæðunnar 31. desember 2015 ásamt rekstrarafkomu hennar sem og breytingu á handbæru fé á árinu og lýsir helstu áhættuþáttum og óvissu sem samstæðan býr við.

Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur og forstjóri staðfesta hér með ársreikning samstæðunnar fyrir árið 2015.

Reykjavík, 2. mars 2016.

Í stjórn fyrirtækisins:

Brynhildur Davíðsdóttir

Gylfi Magnússon

Kjartan Magnússon

Páll Gestsson

Valdís Eyjólfsson

Forstjóri:

Bjarni Bjarnason

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og eigenda Orkuveitu Reykjavíkur.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Orkuveitu Reykjavíkur fyrir árið 2015. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjáryfirlit, sjóðstreymisyfirlit, upplýsingar um helstu reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla, eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því áliti sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáist um hvort ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggist á faglegu mati endurskoðandans, þar með talið á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sem varðar gerð og glögga framsetningu ársreiknings, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits félagsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á því hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins séu viðeigandi sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að samstæðuársreikningur Orkuveitu Reykjavíkur gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2015, fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2015 og breytingu á handbæru fé á árinu 2015, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf.

Staðfesting vegna skýrslu stjórnar

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík, 2. mars 2016.

KPMG ehf.

Guðný Helga Guðmundsdóttir
Kristrún H. Ingólfssdóttir

Rekstrarreikningur 2015

	Skýr.	2015	2014
Rekstrartekjur		40.312.178	38.448.260
Söluhagnaður		44.684	77.627
Rekstrartekjur samtals	3	<u>40.356.862</u>	<u>38.525.887</u>
Orkukaup og orkuflutningur		(6.400.193)	(5.334.718)
Laun og launatengd gjöld	5	(4.424.532)	(4.020.412)
Annar rekstrarkostnaður		(4.357.952)	(4.325.884)
		<u>(15.182.677)</u>	<u>(13.681.015)</u>
Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir (EBITDA)		<u>25.174.185</u>	<u>24.844.873</u>
Afskriftir	6	(10.746.623)	(9.152.340)
Rekstrarhagnaður (EBIT)		<u>14.427.561</u>	<u>15.692.533</u>
Vaxtatekjur		510.774	708.769
Vaxtagjöld		(4.582.634)	(4.574.146)
(Önnur gjöld) tekjur af fjáreignum og fjárskuldum		(6.770.931)	(954.116)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	7	<u>(10.842.791)</u>	<u>(4.819.493)</u>
Áhrif hlutdeildarféлага	11	<u>3.562</u>	<u>1.672</u>
Hagnaður fyrir tekjuskatt		3.588.332	10.874.711
Tekjuskattur	8	<u>587.267</u>	<u>(2.004.170)</u>
Hagnaður ársins		<u><u>4.175.600</u></u>	<u><u>8.870.541</u></u>

Skýringar á blaðsíðum 12 til 48 eru ófrávíkjanlegur hluti ársreikningsins.

Heildarafkoma 2015

	Skýr.	2015	2014*
Hagnaður ársins		4.175.600	8.870.541
Tekjur og gjöld sem færð eru beint á eigið fé			
Liðir færðir beint á eigið fé sem munu ekki vera færðir síðar í rekstrarreikning			
Endurmat, hækkun	9	10.326.585	7.600.000
Endurmat, lækkun	9	(28.785)	(253.603)
Tekjuskattur af endurmati	8	(1.187.959)	(1.469.279)
		<u>9.109.841</u>	<u>5.877.118</u>
Liðir færðir beint á eigið fé sem gætu verið færðir síðar í rekstrarreikning			
Gangvirðisbreytingar fjáreigna til sölu		685.000	(542.248)
Þýðingarmunur	19	1.053.298	4.235.355
		<u>1.738.298</u>	<u>3.693.108</u>
Tekjur og gjöld færð beint á eigið fé, eftir skatta		10.848.139	9.570.226
Afkoma ársins auk tekna og gjalda sem eru færð beint á eigið fé		<u>15.023.738</u>	<u>18.440.766</u>

*) Samanburðarfjárhæðir 2014 hafa verið leiðréttar, sjá skýringu 15.
Skýringar á blaðsíðum 12 til 48 eru ófrávíkjanlegur hluti ársreikningsins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2015

	Skýr.	31.12. 2015	31.12. 2014*
Eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	9	278.311.167	265.929.409
Óefnislegar eignir	10	1.366.036	1.333.728
Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum	11	62.750	59.189
Eignarhlutar í öðrum félögum	12	2.907.914	2.236.179
Áhættuvarnarsamningar	14	443.324	656.173
Aðrar fjáreignir	14	0	8.480.317
Tekjuskattseign	15	5.458.992	3.546.925
Fastafjármunir samtals		<u>288.550.184</u>	<u>282.241.920</u>
Birgðir	16	610.407	434.943
Viðskiptakröfur	17	4.634.866	4.632.281
Áhættuvarnarsamningar	14	805.795	237.282
Aðrar fjáreignir	14	8.713.156	0
Aðrar skammtímakröfur	17	502.759	508.560
Bundnar innstæður	18	554.381	3.000.144
Markaðsverðbréf	18	1.353.894	329.226
Handbært fé	18	5.264.079	8.817.887
Veltufjármunir samtals		<u>22.439.337</u>	<u>17.960.323</u>
Eignir samtals		<u>310.989.521</u>	<u>300.202.243</u>
Eigið fé			
Endurmatsreikningur varanlegra rekstrarfjármuna		75.808.678	69.446.324
Gangvirðisreikningur		2.445.000	1.760.000
Þyðingarmunur		5.238.661	4.185.363
Óráðstafað eigið fé		31.278.845	24.355.759
Eigið fé samtals	19	<u>114.771.184</u>	<u>99.747.445</u>
Skuldir			
Vaxtaberandi skuldir	20	146.346.901	164.157.105
Lífeyrisskuldbinding	21	542.661	520.264
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	13	11.095.112	2.377.756
Áhættuvarnarsamningar	14	2.320.623	1.842.134
Tekjuskattskuldbinding	15	7.619.437	5.063.467
Langtímaskuldir samtals		<u>167.924.734</u>	<u>173.960.726</u>
Viðskiptaskuldir		2.240.135	1.826.346
Vaxtaberandi skuldir	20	19.288.436	19.766.122
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	13	2.097.051	649.933
Áhættuvarnarsamningar	14	1.755.978	1.194.980
Aðrar skammtímaskuldir	22	2.912.003	3.056.691
Skammtímaskuldir samtals		<u>28.293.603</u>	<u>26.494.072</u>
Skuldir samtals		<u>196.218.337</u>	<u>200.454.798</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>310.989.521</u>	<u>300.202.243</u>

*) Samanburðarfjárhæðir 2014 hafa verið leiðréttar, sjá skýringu 15.
Skýringar á blaðsíðum 12 til 48 eru ófrávikjanlegur hluti ársreikningsins.

Eiginfjáryfirlit 2015

	Endurmats- reikningur rekstrarfjárm.	Gangvirðis- reikningur	Þýðingar- munur	Óráðstafað eigið fé	Samtals eigið fé
Árið 2015					
Eigið fé 1. janúar 2015	69.446.324	1.760.000	4.185.363	24.355.759	99.747.445
Endurmat, hækkun	10.326.585				10.326.585
Endurmat, lækkun	(28.785)				(28.785)
Tekjuskattsáhrif af endurmati	(1.187.959)				(1.187.959)
Gangvirðisbreytingar fjáreigna til sölu		685.000			685.000
Þýðingarmunur			1.053.298		1.053.298
Hagnaður ársins				4.175.600	4.175.600
Heildarafkoma	9.109.841	685.000	1.053.298	4.175.600	15.023.738
Innlausn endurmats vegna afskrifta	(2.747.487)			2.747.487	0
Eigið fé 31. desember 2015	75.808.678	2.445.000	5.238.661	31.278.845	114.771.183
Árið 2014					
Eigið fé 1. janúar 2014	66.354.727	2.302.248		12.312.122	80.969.097
Leiðrétt vegna skiptingar*			(49.992)	387.575	337.582
Leiðrétt eigið fé 1. janúar 2014	66.354.727	2.302.248	(49.992)	12.699.697	81.306.679
Endurmat, hækkun	7.600.000				7.600.000
Endurmat, lækkun	(253.603)				(253.603)
Tekjuskattsáhrif af endurmati	(1.469.279)				(1.469.279)
Gangvirðisbreytingar fjáreigna til sölu		(542.248)			(542.248)
Þýðingarmunur			4.235.355		4.235.355
Hagnaður ársins				8.870.541	8.870.541
Heildarafkoma	5.877.118	(542.248)	4.235.355	8.870.541	18.440.766
Innlausn endurmats vegna afskrifta	(2.785.521)			2.785.521	0
Eigið fé 31. desember 2014	69.446.324	1.760.000	4.185.363	24.355.759	99.747.445

*) Fjallað er um leiðréttingu í skýringu 15.
Skýringar á blaðsíðum 12 til 48 eru ófrávíkjanlegur hluti ársreikningsins.

Sjóðstreymisyfirlit 2015

	Skýr.	2015	2014
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		4.175.600	8.870.541
Leiðrétt fyrir:			
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld		10.842.791	4.819.493
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага	(3.562)	(1.672)	
Tekjuskattur	(587.267)	2.004.170	
Afskriftir og virðisryrnun		10.746.623	9.152.340
Söluhagnaður eigna	(44.684)	(77.633)	
Lífeyrisskuldbinding, hækkun		22.394	27.339
Veltufé frá rekstri án vaxta og skatta		<u>25.151.895</u>	<u>24.794.578</u>
Birgðir, (hækkun)	(196.601)	(54.837)	
Skammtímakröfur, (hækkun) lækkun	(13.413)	806.444	
Skammtímaskuldir, hækkun		307.285	515.887
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		<u>25.249.165</u>	<u>26.062.072</u>
Innborgaðar vaxtatekjur		676.516	741.624
Greidd vaxtagjöld	(3.947.737)	(4.293.063)	
Móttækinn arður		9.474	1.268
Greiðslur vegna annarra fjármunatekna og fjármagnsgjalda	(172.436)	(427.660)	
Handbært fé frá rekstri		<u>21.814.983</u>	<u>22.084.241</u>
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	(10.057.374)	(5.593.920)	
Fjárfesting í óefnislegum eignum	(109.212)	(167.012)	
Söluverð varanlegra rekstrarfjármuna		80.544	104.559
Söluverð eignarhluta í félögum		5.319	1.499.248
Breyting á bundnum innlánnum		2.445.763	(3.000.144)
Breyting á markaðsverðbréfum	(1.024.668)	(329.226)	
Söluverð og afborganir annarra fjáreigna		0	579
Fjárfestingarhreyfingar		<u>(8.659.628)</u>	<u>(7.485.918)</u>
Fjármögnunarhreyfingar			
Tekin ný langtímalán		0	5.700.000
Afborganir langtímaskulda	(14.890.531)	(20.330.237)	
Skammtímalán, lækkun	(1.693.456)	(71.544)	
Fjármögnunarhreyfingar		<u>(16.583.986)</u>	<u>(14.701.782)</u>
(Lækkun) á handbæru fé		<u>(3.428.631)</u>	<u>(103.458)</u>
Handbært fé í ársbyrjun		8.817.887	8.993.410
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé	(125.178)	(72.065)	
Handbært fé í árslok	18	<u>5.264.079</u>	<u>8.817.887</u>
Fjárfesting og fjármögnun án greiðsluáhrifa			
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	(379.066)	(191.027)	
Skammtímaskuldir, breyting		379.066	191.027
Aðrar upplýsingar			
Veltufé frá rekstri		22.563.045	18.881.122

Skýringar á blaðsíðum 12 til 48 eru ófrávíkjanlegur hluti ársreikningsins.

1. Fyrirtækið

Orkuveita Reykjavíkur (OR) er sameignarfyrirtæki sem starfar á grundvelli laga nr. 136/2013 um stofnun sameignarfyrirtækis um Orkuveitu Reykjavíkur. Fyrirtækið er með höfuðstöðvar á Íslandi að Bæjarhálsi 1 í Reykjavík. Samstæðureikningur fyrirtækisins geymir ársreikning móðurfyrirtækisins og dótturfélaga þess, (sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“) og hlutdeild í hlutdeildarfélagum. Samstæðuársreikningur Orkuveitu Reykjavíkur er hluti af samstæðuársreikningi Reykjavíkurborgar.

Samstæðan veitir þjónustu í gegnum félög sín sem reka orkuver, rafveitu, hitaveitu, vatnsveitu, fráveitu og gagnaveitu á þjónustusvæði sínu.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastaðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur sem koma fram í íslenskum lögum og reglum um ársreikninga félaga með skráð skuldabréf.

Stjórn staðfesti og heimilaði birtingu ársreikningsins 2. mars 2016.

Fjallað er um reikningsskilaaðferðir samstæðunnar í skýringu 35.

b. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill fyrirtækisins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

c. Matsaðferðir

Reikningsskil samstæðunnar eru gerð á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að hluti varanlegra rekstrarfjármuna hafa verið endurmetnir til gangvirðis, innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum, eignarhlutar í öðrum félögum og aðrar fjáreignir og fjárskuldir eru færð á gangvirði. Fjallað er um aðferðir við mat á gangvirði í skýringu 36.

d. Mat og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð samstæðuársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þess eru endurskoðaðar reglulega. Áhrifin af breytingum eru færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi reikningsskilaaðferðir hefur mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í eftirfarandi skýringum:

- skýring 9 - varanlegir rekstrarfjármunir (endurmat dreifi- og framleiðslukerfis og mat á virðisrýnun)
- skýring 12 - eignarhlutir í öðrum félögum (mat forsenda við útreikning gangvirðis eignarhluta flokkaðra til sölu)
- skýring 13 - innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum (mat forsenda við útreikning gangvirðis)
- skýring 14 - aðrar fjáreignir og aðrar fjárskuldir (mat forsenda við útreikning gangvirðis)
- skýring 15 - tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding (mat á skattalegum framtíðarhagnaði á móti yfirfæranlegu tapi)
- skýring 21 - lífeyrisskuldbinding (mat forsenda við útreikning lífeyrisskuldbindingar)
- skýring 24 - markaðsáhætta
- skýring 30 - rekstrarleiga húsnæðis (mat á flokkun leigusamninga)

3. Starfspáttayfirlit

Starfspættir og miðlar

Starfssvæði félaga í samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur er einkum á höfuðborgarsvæðinu, en nær auk þess til Suður- og Vesturlands. Fyrirtækið skiptist í þrjá starfspætti, Orku náttúrunnar, Veitur og Aðra starfsemi.

Orka náttúrunnar annast framleiðslu á rafmagni og varmaorku í orkuverum, raforkusölu til stóriðju og smásölu auk reksturs og nýframkvæmda vegna götulýsingar

Veitur sjá um dreifingu rafmagns, varmaorkuvinnslu á lághitasvæði og dreifingu varmaorku frá lághitasvæði og jarðvarmavirkjunum, vatnsöflun og dreifingu á köldu vatni og fráveitustarfsemi.

Önnur starfsemi nær yfir rekstur gagnaflutningskerfis, leigu húsnæðis og búnaðar, tilfallandi sölu sérfræðipjónustu og fleira.

Samstæðan er tekjuskattsskyld, nema sá hluti starfseminnar sem lýtur að rekstri vatnsveitu og fráveitu, sem er háður lögum nr. 32/2004 um vatnsveitur sveitarfélaga og lögum nr. 9/2009 um rekstur fráveitna. Rekstur hitaveitu er háður orkulögum nr. 58/1967, m.a. um arðsemi. Sá hluti rafmagnsins sem fellur undir sérleyfisrekstur samkvæmt raforkulögum nr. 65/2003 er háður tekjumörkum samkvæmt ákvörðun Orkustofnunar.

Miðill	Opinberar kvaðir
Hitaveita	Um sérleyfisveitur gildir að ráðherra staðfestir gjaldskrá og hún öðlast gildi við birtingu í Stjórnartíðindum.
Rafveita, dreifing	Orkustofnun er send gjaldskrá til staðfestingar. Birta skal gjaldskrá opinberlega.
Rafveita, framleiðsla	Samkeppni er um orkusölu og því eru verðbreytingar á orkuhluta rafmagnsverðs ekki háðar samþykki stjórnvalda.
Vatnsveita	Lögbundin takmörkun á efri mörkum gjaldskrár er 0,5% af fasteignamati. Birta skal gjaldskrá í Stjórnartíðindum.
Fráveita	Gjaldskrá skal standa undir öllum kostnaði. Birta skal gjaldskrá í Stjórnartíðindum.
Gagnaveita	Samkeppnisrekstur sem er undir eftirliti Póst- og Fjarskiptastofnunar.

Viðskiptavinir sem hafa veruleg áhrif á tekjur samstæðunnar

Einn viðskiptavinur samstæðunnar hefur veruleg áhrif á fjárhæð heildartekna á árinu 2015 vegna kaupa á rafmagni til stóriðju. Tekjur samstæðunnar frá þessum viðskiptavini, námu 4.900 milljónum kr. eða 12,2% af heildartekjum. (2014: 6.506 milljónir kr. eða 16,9% af heildartekjum).

3. Starfsþáttayfirlit, frh.,

Starfsþáttayfirlit eru birtar eftir innri upplýsingagjöf fyrirtækisins. Starfsþættir sem eru birtir eru *Veitur*, sem samanstanda af veiturekstri samstæðunnar í heitu og köldu vatni, dreifingu rafmagns og fráveitu, *Orka náttúrunnar* vegna samkeppnisreksturs í framleiðslu rafmagns og heits vatns auk *Annarrar starfsemi* sem sýnir rekstur móðurfyrirtækisins og *Gagnaveitu Reykjavíkur*.

Við gerð starfsþáttayfirlits er notast við sömu reikningsskiptareglur og samstæðan notast við og lýst er í skýringu 35.

Rekstrarstarfsþættir - svið

Árið 2015	Veitur	Orka náttúrunnar	Önnur starfsemi	Jöfnunar-færslur	Samtals
Tekjur frá þriðja aðila	25.850.334	12.387.489	2.119.039	0	40.356.862
Tekjur innan samstæðu	3.006.614	3.408.696	4.873.783	(11.289.093)	0
Tekjur starfsþátta	28.856.949	15.796.185	6.992.821	(11.289.093)	40.356.862
Rekstrargjöld starfsþátta	(11.927.510)	(8.168.873)	(6.375.387)	11.289.093	(15.182.677)
Rekstrarhagnaður starfsþátta, EBITDA	16.929.439	7.627.311	617.434	0	25.174.184
Afskriftir	(5.050.313)	(3.583.614)	(872.697)	0	(9.506.623)
Virðisýrmun	0	0	(1.240.000)	0	(1.240.000)
Afkoma starfsþátta, EBIT	11.879.126	4.043.698	(1.495.263)	0	14.427.561
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(5.151.462)	(1.575.391)	6.048.537	(10.164.474)	(10.842.791)
Áhrif hlutdeildarféлага	0	0	3.562	0	3.562
Tekjuskattur	(833.113)	(536.118)	(1.702.713)	3.659.211	587.267
Hagnaður ársins	5.894.550	1.932.189	2.854.123	(6.505.264)	4.175.600

Árið 2014

Tekjur frá þriðja aðila	25.357.642	11.643.144	1.525.102	0	38.525.887
Tekjur innan samstæðu	2.358.481	3.107.370	4.427.677	(9.893.528)	0
Tekjur starfsþátta	27.716.123	14.750.514	5.952.778	(9.893.528)	38.525.887
Rekstrargjöld starfsþátta	(11.423.820)	(6.664.017)	(5.486.706)	9.893.528	(13.681.015)
Rekstrarhagnaður starfsþátta, EBITDA	16.292.303	8.086.497	466.072	0	24.844.873
Afskriftir	(5.021.266)	(3.178.196)	(952.878)	0	(9.152.340)
Afkoma starfsþátta, EBIT	11.271.037	4.908.302	486.806	0	15.692.533
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	(4.716.681)	(1.372.662)	4.447.986	(3.178.136)	(4.819.493)
Áhrif hlutdeildarféлага	0	0	1.672	0	1.672
Tekjuskattur	(750.306)	(840.807)	(1.653.411)	1.240.354	(2.004.170)
Hagnaður ársins	5.804.050	2.694.832	2.309.441	(1.937.782)	8.870.541

3. Starfsþáttayfirlit, frh.

Rekstrarstarfsþættir - svið, frh.

Efnahagur (31.12.2015)

Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	139.378.006	123.084.460	17.214.738	0	279.677.203
Aðrar eignir	11.343.532	7.541.563	392.665.099	(380.237.877)	31.312.317
					<u>310.989.521</u>

Vaxtaberandi skuldir	71.229.733	71.363.358	165.635.337	(142.593.091)	165.635.337
Aðrar skuldir	7.357.745	5.028.073	21.784.659	(3.587.478)	30.583.000
					<u>196.218.337</u>

Fjárfestingar

Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	3.989.932	4.509.621	1.878.980	0	10.378.533
--	-----------	-----------	-----------	---	------------

Efnahagur (31.12.2014)

Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	130.832.247	119.638.235	16.792.655	0	267.263.137
Aðrar eignir	6.933.241	8.856.968	359.367.789	(342.218.892)	32.939.107
					<u>300.202.244</u>

Vaxtaberandi skuldir	74.907.936	72.332.482	183.923.227	(147.240.418)	183.923.227
Aðrar skuldir	5.174.555	4.913.617	17.647.349	(11.203.950)	16.531.571
					<u>200.454.798</u>

Fjárfestingar

Varanlegir rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	2.551.353	1.870.898	1.531.142	0	5.953.393
--	-----------	-----------	-----------	---	-----------

4. Greining á rekstri jarðvarmaorkuvera

Upplýsingar um afkomu á framleiðslu raforku og heitu vatni sbr. 5. mgr. 41. gr. laga nr. 65/2003:

	Raforka 2015	Heitt vatn 2015	Raforka 2014	Heitt vatn 2014
Jarðvarmavirkjanir				
Tekjur	8.869.348	3.081.045	9.247.259	2.591.105
Rekstrargjöld	(1.616.982)	(686.904)	(1.587.189)	(628.104)
Afskriftir	(2.652.948)	(891.754)	(2.434.546)	(722.203)
Afkoma fyrir fjármagnsgjöld	4.599.418	1.502.387	5.225.524	1.240.798
Arðsemi fjárfestingar	4,9%	4,8%	6,8%	4,6%

Hellisheiðarvirkjun og Nesjavallavirkjun eru blandaðar virkjanir, þar sem bæði er framleitt heitt vatn og raforka. Við skiptingu á sameiginlegum kostnaði er miðað við skiptireglu Orku náttúrunnar sem Orkustofnun hefur hafnað. Orkustofnun er skylt lögum samkvæmt að setja Orku náttúrunnar nýjar skiptireglur í kjölfar höfnunarinnar, sem stofnunin hefur ekki gert enn. Uns Orkustofnun setur Orku náttúrunnar nýjar skiptireglur þá er afkoma miðla miðuð við skiptireglur Orku náttúrunnar sem ekki hafa verið samþykktar af Orkustofnun.

5. Laun og launatengd gjöld

	2015	2014
Laun og launatengd gjöld greinast þannig:		
Laun	3.960.733	3.439.515
Mótframlag í lífeyrissjóði	526.107	447.995
Breyting lífeyrisskuldbindingar	43.252	48.441
Önnur launatengd gjöld	404.055	353.401
Gjaldfærð laun og launatengd gjöld vegna flýttara starfsloka og uppsagna 1)	0	80.915
Laun og launatengd gjöld samtals	4.934.147	4.370.267
Laun og launatengd gjöld eru þannig færð í ársreikninginn:		
Gjaldfært í rekstrarreikningi	4.424.532	4.020.412
Eignfært á framkvæmdir	509.615	349.855
Laun og launatengd gjöld samtals	4.934.147	4.370.267
Starfsmannafjöldi:		
Fjöldi ársverka	462	441
Starfskjör stjórnna, forstjóra og framkvæmdastjóra móðurfyrirtækis og dótturfélaga greinast þannig:		
Laun stjórnar móðurfyrirtækis	14.704	16.017
Laun forstjóra móðurfyrirtækis	24.801	22.151
Laun þriggja framkvæmdastjóra móðurfyrirtækis	48.310	49.515
Laun þriggja stjórnna dótturfélaga	17.880	14.985
Laun þriggja framkvæmdastjóra dótturfélaga	58.937	56.476
Starfslokagreiðslur, þar með talið mótframlag í lífeyrissjóð 2)	0	13.888
	164.631	173.032

Meðtalin í launum eru bifreiðahlunnindi.

1) Hluti af hagræðingaraðgerðum Orkuveitunnar var að fækka starfsmönnum sem var útfært að hluta til með því að bjóða starfsmönnum sem hafa náð 63 ára aldri flýtt starfslok. Það felst meðal annars í starfslokasamningum þar sem ekki er krafist vinnuframlags á uppsagnarfresti. Þegar starfsmenn láta af störfum, hvort sem um flýtt starfslok eða uppsögn er að ræða, þá eru laun þeirra á uppsagnarfresti gjaldfærð strax að fullu.

2) Framkvæmdastjóri Gagnaveitu Reykjavíkur lét af störfum í árslok 2014. Laun og launatengd gjöld í uppsagnarfresti voru gjaldfærð að fullu við starfslok.

6. Afskriftir og virðisrýrnun

	2015	2014
Afskriftir og virðisrýrnun greinast þannig:		
Afskriftir varanlegra rekstrarfjármuna, sbr. skýringu 9	9.429.720	9.076.247
Virðisrýrnun eigna í byggingu, sbr. skýringu 9	1.240.000	0
Afskriftir óefnislegra eigna, sbr. skýringu 10	76.903	76.092
Afskriftir og virðisrýrnun færð í rekstrarreikning	10.746.623	9.152.340

7. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

	2015	2014
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:		
Vaxtatekjur	510.774	708.769
Vaxtagjöld og verðbætur	(3.877.312)	(3.847.073)
Ábyrgðargjald til eigenda 1)	(705.321)	(727.073)
Vaxtagjöld samtals	(4.582.634)	(4.574.146)
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum	(10.164.474)	(3.445.428)
Gangvirðisbreytingar fjáreigna til sölu	(7.712)	542.248
Gangvirðisbreytingar fjáreigna og fjárskulda á gangvirði í gegnum rekstur	232.605	759.774
Áhættuvarnarsamningar	(1.916.314)	(4.004.516)
Gengismunur	5.075.491	5.192.538
Arðstekjur	9.474	1.268
Önnur (gjöld) tekjur af fjáreignum og fjárskuldum samtals	(6.770.931)	(954.116)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals	(10.842.791)	(4.819.493)

1) Samstæðan greiddi ábyrgðargjald til núverandi og fyrrverandi eigenda fyrirtækisins vegna ábyrgða sem þeir hafa veitt á skuldir samstæðunnar samkvæmt ákvörðun aðalfundar Orkuveitunnar árið 2005. Gjaldið er á ársgrunni, 0,375% (2014: 0,375%) á lán vegna sérleyfisstarfsemi og 0,55% (2014: 0,49%) á lán vegna samkeppnisstarfsemi. Útreikningur gjaldsins er gerður miðað við stöðu lána í lok hvers ársfjórðungs. Ábyrgðargjaldið nam samtals 705 milljónum kr. árið 2015 (2014: 727 milljónum kr.) og er fært á meðal vaxtagjalda.

Gangvirðisbreytingar gegnum rekstur

Við mat á gangvirði óskráðra fjáreigna og fjárskulda er beitt viðurkenndum verðmatsaðferðum sem er lýst í skýringu 35. Gangvirðisbreyting sem færð er til gjalda í rekstrarreikningi vegna þessa nemur samtals 9.940 milljónum kr. (2014: gjaldfærsla 2.143 milljónum kr.).

Eignfærður fjármagnskostnaður

Fjármagnskostnaður vegna byggingar á orkuveri að fjárhæð 222 milljónir kr., er eignfærður og hefur verið færður til lækkunar á fjármagnsgjöldum. Eignfærður fjármagnskostnaður vegna ársins 2014 nam 152 milljónum kr. Vaxtahlutfall sem notað var við útreikning á eignfærðum fjármagnskostnaði 2015 var 4,64% (2014: 4,50%).

	2015	2014
Vaxtagjöld eru þannig færð í ársreikninginn:		
Gjaldfærð vaxtagjöld í rekstrarreikningi	(4.582.634)	(4.574.146)
Eignfærð vaxtagjöld	(221.855)	(152.244)
Vaxtagjöld samtals	(4.804.489)	(4.726.390)

8. Tekjuskattur

Félög í samstæðunni eru tekjuskattsskyld vegna starfsemi sinnar í samræmi við 2. gr. laga nr. 90/2003 um tekjuskatt fyrir utan að rekstur vatnsveitu og fráveitu er undanþeginn tekjuskatti. Móðurfyrirtækið er í 36% skatthlutfalli en önnur skattskyld félög samstæðunnar hafa 20% skatthlutfall.

Tekjuskattur færður í rekstrarreikning greinist þannig:		2015	2014
Breyting á frestuðum tekjuskatti	(587.267)	2.004.170
(Tekjufærður) gjaldfærður tekjuskattur	(587.267)	2.004.170
Virkt skatthlutfall greinist þannig:		2015	2014
Hagnaður ársins fyrir tekjuskatt		3.588.332	10.874.711
Tekjuskattur skv. skatthlutfalli móðurfyrirtækis	36,0%	1.291.800	36,0%
Áhrif skatthlutfalla dótturfélaga	(30,3%) (1.086.433) (11,7%) (
Áhrif breytinga á mati á nýtingu			
yfirfæranlegs taps	2,5%	90.764	0,9%
Óskattskyld starfsemi vatnsveitu og fráveitu	(25,7%) (922.440) (8,5%) (
Áhrif uppskiptingar á frestaðan tekjuskatt	0,0%	0	2,2%
Áhrif gengismunar vegna mismunandi			
starfrækslugjaldmiðla í samstæðunni	1,2%	42.234	1,2%
Gangvirðisbreytingar fjáreigna til sölu	0,0%	0	1,8%
Aðrir liðir	(0,1%) (3.192)	0,2%
Virkur tekjuskattur	(16,4%) (587.267)
			22,0%
			2.004.170

Tekjuskattur færður beint á eigið fé

Frestaður skattur	2015	2014
Fellur til vegna tekna og gjalda sem færð eru beint yfir á eigið fé		
Tekjuskattsáhrif af endurmati	1.187.959	1.469.279
Frestaður tekjuskattur samtals	1.187.959	1.469.279

9. Varanlegir rekstrarfjármunir

2015	Framleiðslu-kerfi	Veitu-kerfi	Aðrar fasteignir	Aðrir lausa-fjármunir	Samtals
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	229.949.102	241.679.011	1.664.022	1.683.033	474.975.168
Endurflokkun eigna	(493.601)	(27.526)	(172.813)	(140.979)	(834.918)
Viðbætur á árinu	4.496.859	4.578.892	106.712	475.116	9.657.579
Viðbætur eigna í byggingu	596.015	15.728	0	0	611.742
Þýðingarmunur	3.385.148	0	279	204	3.385.631
Selt og aflagt á árinu	0	0	(85.652)	(31.328)	(116.979)
Endurmat, hækkun	4.742.797	18.221.921	0	0	22.964.718
Endurmat, lækkun	0	(91.264)	0	0	(91.264)
Staða í árslok	242.676.320	264.376.762	1.512.548	1.986.046	510.551.676
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	80.301.902	127.310.832	514.635	918.390	209.045.759
Endurflokkun eigna	(493.601)	(27.526)	(172.813)	(140.979)	(834.918)
Afskrifað á árinu	4.788.113	4.403.737	13.231	224.640	9.429.720
Virðisrýmun eigna í byggingu	1.240.000	0	0	0	1.240.000
Þýðingarmunur	864.989	0	90	335	865.413
Selt og aflagt á árinu	0	0	(62.594)	(18.525)	(81.119)
Endurmat, hækkun	2.723.376	9.914.756	0	0	12.638.133
Endurmat, lækkun	0	(62.479)	0	0	(62.479)
Staða í árslok	89.424.779	141.539.321	292.548	983.861	232.240.509
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2015.....	149.647.200	114.368.179	1.149.387	764.643	265.929.409
Bókfært verð 31.12. 2015.....	153.251.540	122.837.442	1.220.000	1.002.185	278.311.167
Þar af eignir í byggingu í árslok	7.308.846	1.716.102	0	0	9.024.949
2014					
Heildarverð					
Staða í ársbyrjun	204.016.109	239.007.474	2.084.402	1.496.289	446.604.274
Endurflokkun eigna	(778.623)	(6.750)	(501.154)	(148.954)	(1.435.482)
Viðbætur á árinu	1.806.275	3.054.066	96.643	360.351	5.317.335
Viðbætur eigna í byggingu	469.046	0	0	0	469.046
Þýðingarmunur	14.343.503	0	1.233	2.290	14.347.025
Selt og aflagt á árinu	0	(22.193)	(17.102)	(26.943)	(66.238)
Endurmat, hækkun	10.092.794	0	0	0	10.092.794
Endurmat, lækkun	0	(353.584)	0	0	(353.584)
Staða í árslok	229.949.102	241.679.011	1.664.022	1.683.033	474.975.168
Afskriftir					
Staða í ársbyrjun	70.133.607	123.229.790	915.419	924.750	195.203.566
Endurflokkun	(778.854)	(6.494)	(501.209)	(148.925)	(1.435.482)
Afskrifað á árinu	4.608.349	4.187.518	116.435	163.945	9.076.247
Þýðingarmunur	3.846.005	0	408	1.515	3.847.929
Selt og aflagt á árinu	0	0	(16.418)	(22.895)	(39.313)
Endurmat, hækkun	2.492.794	0	0	0	2.492.794
Endurmat, lækkun	0	(99.982)	0	0	(99.982)
Staða í árslok	80.301.902	127.310.832	514.635	918.390	209.045.759
Bókfært verð					
Bókfært verð 1.1. 2014.....	133.882.501	115.777.684	1.168.983	571.538	251.400.707
Bókfært verð 31.12. 2014.....	149.647.200	114.368.179	1.149.387	764.643	265.929.409
Þar af eignir í byggingu í árslok	7.656.783	1.699.028	0	0	9.355.811

9. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Endurmat

Við endurmat eru viðkomandi eignaflokkar metnir til gangvirðis. Endurmat er fært á sérstakan endurmatssreikning meðal eigin fjár að frádregnum tekjuskatti samanber skýringu 35 d. Endurmatið er unnið af sérfræðingum innan samstæðunnar.

Endurmat var framkvæmt vegna gagnaveitu, framleiðslu í köldu vatni og veitukerfis í árslok 2015 en það er hluti af reglubundnu endurmati eigna fyrirtækisins. Endurmatið á árinu leiddi til hækkunar á bókfærðu verði um 10,3 milljarða kr.

Endurmat var síðast framkvæmt í viðkomandi kerfum samkvæmt eftirfarandi töflu:

	Dagsetning endurmats
Framleiðslukerfi:	
Heitt vatn	31.12.2013
Kalt vatn	31.12.2015
Rafmagn	31.12.2014
Dreifikerfi:	
Heitt vatn	31.12.2015
Kalt vatn	31.12.2015
Fráveita	31.12.2015
Rafmagn	31.12.2015
Gagnaflutningur	31.12.2015

Gangvirði framangreindra eigna er ákvarðað út frá afskrifuðu endurstofnverði. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetnar í samræmi við þær breytingar. Við þennan útreikning var stuðst við opinberar upplýsingar og rauntölur úr bókhaldi samstæðunnar um verðbreytingar á kostnaðarliðum og tekið tillit til áætlunar um vægi hvers kostnaðarliðar í heildarkostnaði við byggingu samskonar eigna. Kostnaðarliðir og hlutfallslegt vægi þeirra var ákvarðað af sérfræðingum samstæðunnar. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýmnunarprófs og endurmat ekki fært umfram vænt núvirt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum. Veitukerfi fyrir heitt vatn, kalt vatn, fráveitu og rafmagn eru nýtt í starfsemi sem er háð sérleyfi og tekjumörk miða fyrst og fremst við breytingar á byggingarvísitölu. Tekið er tillit til þess við ákvörðun gangvirðis þessara kerfa. Endurmat flokkast undir stig 3 af gangvirði, en stigin eru nánar útskýrð í skýringu 28.

Upplýsingar um endurmetnar eignir í árslok

	Framleiðslu- kerfi	Veitu- kerfi	Samtals
31.12. 2015			
Endurmetið bókfært verð	153.251.540	122.837.442	276.088.982
Þar af áhrif endurmats	(39.264.621)	(50.466.177)	(89.730.798)
Bókfært verð án endurmats	113.986.919	72.371.264	186.358.184
31.12. 2014			
Endurmetið bókfært verð	149.647.200	114.368.179	264.015.379
Þar af áhrif endurmats	(36.429.693)	(47.345.825)	(83.775.518)
Bókfært verð án endurmats	113.217.507	67.022.354	180.239.861

9. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

Virðisrýrnunarpróf

Virðisrýrnunarpróf voru gerð miðað við stöðu eigna í árslok til að staðfesta hvort bæði eignir í notkun og helstu eignir í byggingu standi undir væntu framtíðarsjóðstreymi. Virðisrýrnunarpróf eru framkvæmd á hvern og einn miðil fyrir framleiðslukerfi og veitukerfi sem er minnsta sjóðskapandi eining.

Endurheimtanleg fjárhæð hvers miðils var metin út frá notkunarvirði. Notkunarvirði var ákvarðað á þann hátt að núvörða áætlað framtíðarfjárstreymi miðað við áframhaldandi nýtingu miðlanna. Fjárstreymi var byggt á rekstraráætlun næstu fimm ára. Við mat á nýtingarvirði byggja stjórnendur á áætlun um á framtíðar þróun starfseminnar, byggt er á bæði ytri og innri upplýsingum.

Stuðst var við eftirfarandi forsendur við mat á notkunarvirði:

	Árið 2015				
	Hitaveita	Rafmagn	Vatnsveita	Fráveita	Virkjanir
Meðalvöxtur tekna 2016-2020	1,40%	1,80%	2,20%	2,8%	2,8%
Framt.vöxtur m.t.t. verðlagsþr.	1,00%	1,00%	0,70%	0,7%	0 til 4,9%
EBITDA meðalvöxtur 2016-2020	1,50%	1,70%	2,30%	3,2%	2,3%
Veginn fjármagnskostnaður	4,83%	5,39%	4,97%	4,97%	4,83 til 7,50%

	Árið 2014				
	Hitaveita	Rafmagn	Vatnsveita	Fráveita	Virkjanir
Meðalvöxtur tekna 2015-2019	1,20%	1,40%	1,80%	1,7%	1,4%
Framt.vöxtur m.t.t. verðlagsþr.	1,00%	0,70%	0,70%	0,7%	0 til 4,6%
EBITDA meðalvöxtur 2015-2019	0,60%	0,20%	1,80%	1,7%	0,5%
Veginn fjármagnskostnaður	5,16%	4,86%	5,60%	5,6%	5,16 til 6,74%

Ekki eru líkur á virðisrýrnun hjá veitum eða heitavatnsframleiðslu þar sem umframvirði er töluvert. Próf fyrir rafmagnsframleiðslu er þó næmt fyrir breytingum á lykilorðum. Ef ávöxtunarkrafa hækkar um 0,04 prósentustig en öðrum forsendum er haldið óbreyttum þá reiknast virðisrýrnun í rafmagnsframleiðslu 0,5 milljarðar kr. Ef að áætluð EBITDA er 1% lægri á ári út áætlunartímabilið en öðrum forsendum er haldið óbreyttum reiknast virðisrýrnun upp á 0.8 milljarða kr.

Eignir í byggingu

Eignir í byggingu hafa verið færðar niður um 1,2 milljarða kr. Vegna óvissu um framtíð samnings um kaup á tveimur 45 MW vélarsamstæðum. Eftir niðurfærsluna er bókfært verð þeirra 1,0 milljarður kr. og byggir það á niðurstöðu virðisrýrnunarprófs þar sem sviðsmyndir um afþöntun vélasamstæðanna annars vegar og sölu þeirra til þriðja aðila hins vegar voru greindar. Ekki eru vísbendingar um virðisrýrnun á öðrum eignum í byggingu sem bókfærðar eru á 8.0 milljarða kr. í lok árs 2015

Nánar er fjallað um virðisrýrnunarpróf í skýringu 35 g.

Fasteignamat og vátryggingaverð

Fasteignamat þeirra eigna samstæðunnar sem metnar eru fasteignamati nam 21.485 milljónum kr. í árslok 2015 (2014: 20.521 milljónum kr.). Brunabótamat eigna samstæðunnar er 30.064 milljónir kr. á sama tíma (2014: 24.923 milljónum kr.). Meðal þessara eigna eru fasteignir sem eignfærðar eru meðal framleiðslukerfa og dreifikerfa. Vátryggingaverðmæti eigna samstæðunnar er 229.397 milljónir kr. (2014: 227.259 milljónir kr.).

Skuldbindingar

Samstæðan hefur gert samning um kaup á tveim 45MW vélasamstæðum til virkjanaf framkvæmda. Samkvæmt samningnum þarf að staðfesta kaup vélasamstæðanna fyrir 1. júní 2016, að öðrum kosti á samstæðan á hættu að samningnum verði rift. Eftirstöðvar samningsins er um 6,6 milljarður kr. (31.12.2014: 7,1 milljarðar kr.). Kostnaður, komi til riftunar samningsins, yrði óverulegur. Samstæðan hefur að auki gert innkaupa- og verksamninga vegna framkvæmda við framleiðslu- og dreifikerfi. Eftirstöðvar þessara samninga í lok tímabilsins eru áætlaðar 0,9 milljarðar kr. (31.12.2014: 1,2 milljarðar kr.).

10. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir greinast þannig:

	Hita- réttindi	Hugbúnaður	Samtals
2015			
Heildarverð			
Staða í ársbyrjun	1.427.031	1.575.650	3.002.681
Endurflokkun	0 (400.196) (400.196)
Viðbætur á árinu	0	109.212	109.212
Staða í árslok	1.427.031	1.284.666	2.711.697
Afskriftir			
Staða í ársbyrjun	457.768	1.211.184	1.668.953
Endurflokkun	0 (400.196) (400.196)
Afskrifað á árinu	0	76.903	76.903
Staða í árslok	457.768	887.892	1.345.660
Bókfært verð			
Bókfært verð 1.1. 2015	969.263	364.466	1.333.728
Bókfært verð 31.12. 2015	969.263	396.774	1.366.036
2014			
Heildarverð			
Staða í ársbyrjun	1.427.031	1.408.638	2.835.669
Viðbætur á árinu	0	167.012	167.012
Staða í árslok	1.427.031	1.575.650	3.002.681
Afskriftir			
Staða í ársbyrjun	448.281	1.144.579	1.592.860
Afskrifað á árinu	9.488	66.605	76.092
Staða í árslok	457.768	1.211.184	1.668.953
Bókfært verð			
Bókfært verð 1.1. 2014	978.750	264.058	1.242.808
Bókfært verð 31.12. 2014	969.263	364.466	1.333.728

11. Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum

	2015		2014	
	Eignarhluti	Bókfært verð	Eignarhluti	Bókfært verð
Íslensk Nýorka ehf.	28,95%	28.357	28,95%	28.738
Netorka hf.	38,41%	28.204	38,41%	24.179
Orkuskólinn REYST hf.	45,00%	6.190	45,00%	6.272
Samtals		62.750		59.189

Hlutdeild samstæðunnar í afkomu hlutdeildarfélaga var jákvæð um 3,6 milljón kr. á árinu 2015 (2014: jákvæð um 1,7 milljón kr.).

12. Eignarhlutar í öðrum félögum

	Eignarhluti	2015	2014
Landsnet hf. 1)	6,8%	2.845.000	2.160.000
Aðrir eignarhlutar í félögum		62.914	76.179
Eignarhlutar í öðrum félögum samtals		<u>2.907.914</u>	<u>2.236.179</u>

Gangvirði eignarhluta sem flokkaðir eru sem fjáreignir til sölu er ákvarðað með viðurkenndum matsaðferðum, nema í þeim tilvikum sem stuðst er við verð í nýlegum viðskiptum. Stuðst er við verðmat sem framkvæmd eru af óháðum þriðja aðila auk mats sérfræðinga innan OR. Sjá nánar í skýringu 28.

1) Samkvæmt ákvæðum Raforkulaga nr. 65/2003 er eigendum hlutafjár Landsnets einungis heimilt að framselja hlutafé sitt til annarra eigenda í fyrirtækinu, en ekki aðilum utan þess.

13. Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum

	2015	2014
Gangvirði Innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum í ársbyrjun	(3.027.689)	417.739
Breyting á gangvirði á árinu	(10.164.474)	(3.445.428)
Gangvirði Innbyggðra afleiða í raforkusölusamn. í árslok, (skuld) / eign	<u>(13.192.163)</u>	<u>(3.027.689)</u>
Skipting innbyggðu afleiðanna er eftirfarandi:		
Langtímahluti innbyggðra afleiða, (skuld) / eign	(11.095.112)	(2.377.756)
Skammtíamhluti innbyggðra afleiða (skuld) / eign	(2.097.051)	(649.933)
Innbyggðar afleiður samtals	<u>(13.192.163)</u>	<u>(3.027.689)</u>

Frekari umfjöllun um innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum má finna í skýringu 24 c.

14. Aðrar fjáreignir og aðrar fjárskuldir

Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði gegnum rekstrarreikning:

	2015	2014
Fastafjármunir		
Skuldabréf	0	8.480.317
Áhættuvarnarsamningar	443.324	656.173
	<u>443.324</u>	<u>9.136.490</u>
Veltufjármunir		
Skuldabréf	8.713.156	0
Áhættuvarnarsamningar	805.795	237.282
	<u>9.518.951</u>	<u>237.282</u>
Langtímaskuldir		
Áhættuvarnarsamningar	(2.320.623)	(1.842.134)
Skammtíamaskuldir		
Áhættuvarnarsamningar	(1.755.978)	(1.194.980)

Skuldabréf meðal veltufjármuna er skráð á gangvirði gegnum rekstrarreikning. Skuldabréfið er gefið út í USD og ber 1,5% vexti. Það er eingreiðslulán með gjalddaga í desember 2016. Skuldabréfið er tengt álverði að ákveðnu marki og er tryggt með veði í hlutabréfum í HS Orku hf. Skuldabréfið er fært á gangvirði gegnum rekstrarreikning og afleiður eru ekki aðskildar frá skuldabréfinu. Gangvirði er metið út frá framvirkum verði í áli og núvirt með vöxtum viðkomandi myntar auk viðeigandi álags vegna mótaðilaáhættu. Öll skuldabréf fyrirtækisins eru skilgreind á 3. stigi gangvirðis eins og frekar er greint í skýringu 28.

Áhættuvarnarsamningar eru metnir með núvirtu framtíðargreiðsluflæði og markaðsgögn notuð við verðlagninguna.

15. Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding

2015	Skatteign	Skattskuld	Samtals
Tekjuskattseign í ársbyrjun	3.546.925	5.063.468 (1.516.542)
Reiknaður tekjuskattur ársins	1.956.428	1.369.161	587.267
Aðrar breytingar	93.971	137.182 (43.212)
Tekjuskattsáhrif af endurmati	(138.332)	1.049.627 (1.187.959)
Tekjuskattseign - (skuld) í árslok	5.458.992	7.619.438 (2.160.445)
2014			
Tekjuskattseign í ársbyrjun	1.646.049	0	1.646.049
Leiðrétting á stöðu 1.1. vegna uppskiptingar	2.263.212	1.925.630	337.582
Reiknaður tekjuskattur ársins	(413.056)	1.591.114 (2.004.170)
Aðrar breytingar	0	26.724 (26.724)
Tekjuskattur af endurmati	50.721	1.520.000 (1.469.279)
Tekjuskattseign - (skuld) í árslok	3.546.925	5.063.468 (1.516.542)

Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding í ársbyrjun 2014 voru leiðréttar vegna leiðréttingar á skiptingu á skattalegum rekstrarfjármunum á milli félaga í samstæðunni. Leiðréttingin hefur þau áhrif að eigið fé í ársbyrjun 2014 hækkar um 0,4 milljarða kr. Samanburðarfráhæðum hefur verið breytt þannig til samræmis að eigið fé í ársbyrjun 2014 hækkar um 0,4 milljarða kr. og þýðingarmunur 2014 sem færður er beint á eigið fé lækkar um 0,1 milljarð kr.

Tekjuskattseign og tekjuskattsskuldbinding greinist þannig á einstaka liði efnahagsreikningsins:

	31.12. 2015		31.12. 2014	
	Skatteign	Skattskuld	Skatteign	Skattskuld
Varanlegir rekstrarfjármunir	714.653	10.521.628	57.265	9.771.294
Innbyggðar afleiður	4.749.179	0	1.089.968	0
Aðrir liðir	(430.890)	131.931 (1.614.224)	62.729
Áhrif af yfirfæranlegu skattalegu tapi	426.050 (3.218.877)	4.107.917 (4.770.556)
Áhrif af niðurfærslu á skattalegu tapi		184.757 (94.000)	
Tekjuskattseign í árslok	5.458.992	7.619.437	3.546.925	5.063.468

Yfirfæranlegt skattalegt tap

Samkvæmt gildandi skattalöggjöf er yfirfæranlegt skattalegt tap nýtanlegt á móti skattskyldum hagnaði 10 ár frá því það myndast. Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok er nýtanlegt sem hér segir:

	2015	2014
Ójafnað skattalegt tap ársins 2008, nýtanlegt til ársins 2018	12.446.443	31.506.501
Ójafnað skattalegt tap ársins 2009, nýtanlegt til ársins 2019	4.831.415	4.953.017
Yfirfæranlegt skattalegt tap í árslok	17.277.859	36.459.517

Stjórnendur hafa lagt mat á nýtingu yfirfæranlegs skattalegs taps og gert áætlanir um skattskyldan hagnað næstu ár. Tekjuskattseign vegna yfirfæranlegs taps er færð upp að því marki sem talið er að það nýtist. Yfirfæranlegt tap að fjárhæð 0,9 milljarðar kr. var ekki eignfært í byrjun árs 2015 vegna óvissu um nýtingu á því, en er allt eignfært á árinu 2015 því óvissa er ekki lengur til staðar. Áhrif skatta af því tapi voru 0,2 milljarðar kr.

16. Birgðir

	2015	2014
Efnisbirgðir	610.407	434.943

Efnisbirgðir samstæðunnar samanstanda af efni til viðhalds framleiðslu- og dreifikerfa samstæðunnar. Hluti birgða er skilgreindur sem öryggisbirgðir, þ.e. þær birgðir sem verða að vera til staðar til að bregðast við bilunum/viðhaldi jafnvel þó veltuhraði þeirra sé lítil. Verðmæti birgða er yfirfarið reglulega. Birgðir til endurnýjunar og nýbygginga eru eignfærðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna sem hluti af kostnaði við eignir í byggingu.

17. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Viðskiptakröfur greinast þannig í árslok:	2015	2014
Viðskiptakröfur, stórnotendur	733.062	988.201
Viðskiptakröfur, smásala	4.064.615	3.840.680
Viðskiptakröfur, samtals	4.797.677	4.828.881
Óbein niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(162.811)	(196.600)
	4.634.866	4.632.281
Aðrar skammtímakröfur greinast þannig í árslok:		
Fyrirframgreiddur kostnaður	149.855	161.301
Fjármagnstekjuskattur	127.880	100.453
Áfallnar vaxtatekjur	43.664	161.230
Kröfur á starfsmenn	4.630	3.391
Aðrar kröfur	176.731	82.187
	502.759	508.560

18. Handbært fé og markaðsverðbréf

Handbært fé og bundin innstæða greinist þannig í árslok:	2015	2014
Markaðsverðbréf	1.353.894	329.226
Handbært fé, laust innan þriggja mánaða	5.264.079	8.817.887
Bankainnstæður, bundnar í þrjá til tólf mánuði	554.381	3.000.144

19. Eigið fé

Eiginfjárlutfall samstæðunnar í árslok var 36,9% (2014: 33,2%). Ávöxtun eiginfjár var jákvæð um 4,0% á árinu 2015 (2014: jákvæð um 10,3%).

Endurmatsreikningur varanlegra rekstrarfjármuna

Endurmatsreikningur samstæðunnar samanstendur af endurmatshækkunum rekstrarfjármuna að teknu tilliti til tekjuskatts. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning og millifærðar á sama tíma af endurmatsreikningi á óráðstafað eigið fé.

Þýðingarmunur

Á þýðingarmun er færður allur gengismunur sem verður til vegna umreiknings reikningsskila starfsemi í öðrum gjaldmiðli sem er aðskiljanlegur hluti af rekstri félagsins.

Gangvirðisreikningur

Gangvirðisreikningur samanstendur af hækkunum á mati á fjáreignum til sölu að teknu tilliti til tekjuskatts.

Óráðstafað eigið fé

Enginn arður var greiddur til eigenda móðurfyrirtækisins árið 2015 (2014: Engin arðgreiðsla). Stjórn fyrirtækisins leggur til að ekki verði greiddur arður til eigenda móðurfyrirtækisins á árinu 2016 vegna rekstrar á árinu 2015. Eigendafundur tekur ákvörðun um arðgreiðslur.

20. Vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi skuldir samstæðunnar eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði. Frekari upplýsingar um vaxtaáhættu og gjaldeyrisáhættu eru veittar í skýringu 24. Vaxtaberandi skuldir greinast með eftirfarandi hætti:

Langtímaskuldir	2015	2014
Skuldir við lánastofnanir	130.929.982	147.495.733
Víkjandi lán frá eigendum	13.711.809	13.443.576
Skuldabréfaútgáfa	20.993.547	21.290.463
	<u>165.635.337</u>	<u>182.229.771</u>
Næsta árs afborganir langtímaskulda	(19.288.436)	(18.072.667)
	<u>146.346.901</u>	<u>164.157.105</u>
Skammtímaskuldir		
Næsta árs afborganir langtímaskulda	19.288.436	18.072.667
Skammtímalán	0	1.693.456
	<u>19.288.436</u>	<u>19.766.122</u>
Vaxtaberandi skuldir samtals	<u>165.635.337</u>	<u>183.923.227</u>

Skilmálar vaxtaberandi skulda

Lokagjalddagi	2015		2014		
	Meðalvextir í árslok	Eftirstöðvar	Meðalvextir í árslok	Eftirstöðvar	
Skuldir í erlendum gjaldmiðlum:					
Skuldir í CHF	5.10.2027	0,00%	15.858.990	0,07%	17.116.028
Skuldir í EUR	19.12.2027	0,79%	49.424.015	0,93%	58.640.843
Skuldir í USD	15.11.2038	1,62%	39.472.704	1,35%	42.746.619
Skuldir í JPY	10.5.2027	0,13%	7.550.385	0,18%	8.444.877
Skuldir í GBP	26.2.2024	1,74%	4.031.464	1,67%	4.677.097
Skuldir í SEK	5.10.2027	0,00%	5.155.106	0,53%	6.055.595
			<u>121.492.664</u>		<u>137.681.058</u>
Skuldir í íslenskum krónum:					
Verðtryggðar	10.1.2037	4,03%	42.907.674	4,02%	43.248.713
Óverðtryggðar	5.12.2018	7,40%	1.235.000	6,29%	2.993.456
			<u>44.142.674</u>		<u>46.242.169</u>
Vaxtaberandi skuldir samtals			<u>165.635.337</u>		<u>183.923.227</u>

Afborganir langtímalána greinast þannig næstu ár:

	2015	2014
Árið 2015.....	-	18.072.667
Árið 2016.....	19.288.436	18.949.030
Árið 2017.....	15.001.564	14.764.519
Árið 2018.....	15.928.982	15.663.683
Árið 2019.....	14.275.206	13.990.434
Árið 2020.....	13.976.808	13.676.267
Síðar	<u>87.164.340</u>	<u>87.113.172</u>
Langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborgun	<u>165.635.337</u>	<u>182.229.771</u>

Endurfjármögnun lána

Í júní 2015 samdi OR um endurfjármögnun á lánum samtals að fjárhæð 17,7 milljarða kr. til 10 ára.

20. Vaxtaberandi skuldir frh.

Ábyrgðir og veðsetningar

Eigendur móðurfyrirtækisins eru í hlutfallslegri ábyrgð meirihluta allra skulda og skuldbindingum þess. Samstæðan hefur ekki veðsett eignir sínar til tryggingar á skuldum.

Fjárhagsskilyrði lánasamninga

Lán að fjárhæð 13.909 milljónir kr. eru með tilteknum fjárhagsskilyrðum sem snúa að hlutföllum endurgreiðslutíma lána miðað við EBITDA og vaxta sem hlutfall af EBITDA. Einnig er horft til þess að markmið áætlana séu innan ákveðinna vikmarka (2014: 19.400 milljónir kr.). Stjórnendur fara reglulega yfir fjárhagsskilyrðin og er mat stjórnenda að ekki sé hætt á að þau falli. Í árslok 2015 stóðst samstæðan öll fjárhagsskilyrði lánasamninga.

21. Lífeyrisskuldbinding

Lífeyrisskuldbinding kemur til vegna réttinda núverandi og fyrrverandi starfsmanna samstæðunnar í réttindatengdum lífeyriskerfum.

Í árslok var áfallin lífeyrisskuldbinding samstæðunnar metin um 568 milljónir kr., núvirt miðað við 2% vexti, að teknu tilliti til hlutdeildar í hreinni eign lífeyrissjóðsins (2014: 545 milljónir kr.). Samstæðan uppfærir lífeyrisskuldbindinguna samkvæmt mati tryggingastærðfræðings þegar það liggur fyrir ár hvert. Forsendur um lífslíkur eru í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Áætluð hækkun skuldbindingarinnar á árinu byggir á almennri hækkun launa að teknu tilliti til vaxta. Hækkun skuldbindingarinnar á árinu er færð til gjalda í rekstrarreikningi á meðal launa og launatengdra gjalda. Sá hluti skuldbindingarinnar sem áætlaður er til greiðslu á árinu 2016 er færður meðal skammtímaskulda.

	2015	2014
Lífeyrisskuldbinding í ársbyrjun	545.264	517.925
Framlag vegna lífeyrisgreiðslna á árinu	(20.855)	(21.102)
Hækkun á lífeyrisskuldbindingu á árinu	43.252	48.441
Lífeyrisskuldbinding í árslok	567.661	545.264
Langtímahluti lífeyrisskuldbindingar	542.661	520.264
Skammtíahluti lífeyrisskuldbindingar	25.000	25.000
Lífeyrisskuldbinding í árslok	567.661	545.264

22. Aðrar skammtímaskuldir

	2015	2014
Ógreidd opinber gjöld	513.479	797.329
Ógreidd laun og launatengdir liðir	934.141	632.818
Áfallin vaxtagjöld	585.862	646.159
Næsta árs greiðslur vegna lífeyrisskuldbindingar	25.000	25.000
Gjaldfallnir afleiðusamningar	740.000	740.000
Aðrar skuldir	113.521	215.385
Aðrar skammtímaskuldir samtals	2.912.003	3.056.691

23. Áhættustýring og fjármálagerningar

Áhættustefna samstæðunnar var uppfærð og samþykkt af stjórn og eigendum Orkuveitu Reykjavíkur í lok árs 2015. Stefna stjórnar er að í allri starfsemi samstæðunnar sé gætt að áhættu og með því stuðlað að ábyrgum og skilvirkum ákvörðunum sem og stjórnunarháttum. Áhættustefnan lýsir heildarsýn og meginmarkmiðum stjórnar að þessu leyti. Hún skilgreinir jafnframt megingundir áhættu, mælikvarða við mat á þeim ásamt helstu aðferðum, markmiðum og mörkum við daglega áhættustýringu samstæðunnar. Ein grunnstoð áhættustefnunnar er að kortleggja þá áhættuþætti sem skipta máli í þessu samhengi, mæla áhrif þeirra og skilgreina ásættanleg mörk við stýringu þeirra.

Ákvörðunartaka og eftirlit með framkvæmd áhættustefnunnar er hjá áhætturáði. Í áhætturáði sitja Forstjóri, framkvæmdastjóri Fjármála, aðstoðarmaður framkvæmdastjóra Fjármála, forstöðumaður Áhættustýringu og forstöðumaður Fjárstýringu og greininga. Meðal annars er fylgst með:

- að viðhlítandi aðferðir séu notaðar til auðkenningar og mælingar áhættu
- að eftirlitskerfi með áhættu séu til staðar og séu skilvirk
- að áhættustefnu stjórnar sé fylgt í rekstri Orkuveitu Reykjavíkur

Áhættustýring á Fjármálasviði fer með umsjón og framkvæmd áhættustýringar. Markmið Áhættustýringar er að fylgjast með, greina og stýra bæði fjárhags- og rekstraráhættum samstæðunnar.

Fjárhagsleg áhætta greinist í:

- Markaðsáhætta, sem fjallað er um í skýringu 24
- Lausafjárahætta, sem fjallað er um í skýringu 25
- Mótaðilaáhætta, sem fjallað er um í skýringu 26
- Rekstraráhætta, sem fjallað er um í skýringu 27

24. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsverði erlendra gjaldmiðla, álverðs, vaxta og annarra verðbreytinga hafi áhrif á afkomu samstæðunnar eða virði fjármálagerninga. Miðað við núverandi efnahagsreikning er markaðsáhætta Orkuveitu Reykjavíkur einkum rakin til breytinga á vöxtum, gjaldmiðlum, verðbólgu og álverðs en áhætta vegna markaðsverðbréfa, s.s. hluta- og skuldabréfa er minni. Áhættan sem vegur mest hjá samstæðunni er því þrenns konar:

- Gjaldeyrissáhætta vegna skulda í efnahagsreikningi og sjóðstreymis í erlendri mynt
- Vaxtaáhætta vegna lána og samninga samstæðunnar
- Álverðsáhætta vegna álverðstengdra raforkusamninga

a. Gjaldeyrissáhætta

Gjaldeyrissáhætta er hættan á því að breytingar í gengi gjaldmiðla hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar. Gjaldeyrissáhætta er mæld sem mismunur milli eigna og skulda í hverri mynt þar sem tillit er tekið til allra eigna og skulda, framvirkra samninga og annarra afleiða. Áhættustýringu er heimilt að nota framvirka samninga og gjaldmiðlaskiptasamninga til að draga úr áhættu vegna gengisbreytinga.

Samstæðan býr við gengisáhættu vegna sölusamninga, innkaupa og langtímalána í mismunandi gjaldmiðlum. Þeir gjaldmiðlar sem einkum skapa gengisáhættu eru íslensk króna (ISK) evra (EUR), svissneskir frankar (CHF) og bandarískur dollar (USD).

Af vaxtaberandi lánnum samstæðunnar eru um 73,3% í erlendum gjaldmiðlum. Samstæðan hefur gert langtíma sölusamninga á raforku í erlendum gjaldmiðli (USD). Væntar tekjur vegna þessara samninga á uppgjörstegi eru um 98.698 milljónir kr. (2014: 121.233 milljónir kr.) Sú fjárhæð er byggð á framvirku verði á áli á LME (London Metal Exchange), gengi USD og væntingum um verðþróun á áli næstu 25 árin samkvæmt mati CRU, óháðum matsaðila, eins og það liggur fyrir á uppgjörstegi.

Gengi helstu gjaldmiðla á árinu:

	2015	2014	31.12. 2015	31.12. 2014
	Meðalgengi		Árslokagengi	
CHF	137,077	127,501	130,500	128,290
EUR	146,296	154,861	141,320	154,270
USD	131,847	116,748	129,590	126,900
JPY	1,089	1,104	1,076	1,062
GBP	201,576	192,166	192,060	197,660
SEK	15,642	17,033	15,395	16,443
Þröng viðskiptavog SÍ	200,993	206,937	191,495	206,581

24. Markaðsáætla, frh.

a. Gjaldveyrissáætla, frh.

Gjaldveyrissáætla í efnahag

Gjaldveyrissáætla samstæðunnar er eftirfarandi:

31.12. 2015	CHF	EUR	USD	JPY	SEK	ISK	Aðrar myntir	Samtals
Vaxtaberandi skuldir	(15.858.990)	(49.424.015)	(39.472.704)	(7.550.385)	(5.155.106)	(4.031.464)	(121.492.664)	
Víðskiptakröfur/(skuldir)	(37.488)	(37.488)	351	(194)	(194)	(58.216)	(978)	(96.525)
Handbært fé	902.484	1.261.058	994.254	204.102	4.031	40.979	125.703	3.532.612
Innbyggðar afleiður			(13.192.163)				(13.192.163)	
Áhættuvamarsamningar	1.436.433	11.104.069	(7.296.281)	1.615.459	1.480.798	2.003.206	10.343.684	
Aðrar fjáreignir á gangvirið gegnum rekstur			8.713.156				8.713.156	
Kröfur/(skuldir) tengdra aðila*			(559.336)			(3.617.692)	(4.177.028)	
Langtímalán til tengdra aðila*			57.156.554			14.206.804	71.363.358	
Áhætta fjármálageringa	(13.520.073)	(37.096.376)	6.343.831	(5.730.824)	(3.670.470)	10.571.876	(1.903.533)	(45.005.569)
Eigið fé dótturfélags í USD**			54.234.592					54.234.592
Samtals áhætta yfir eigið fé	(13.520.073)	(37.096.376)	60.578.423	(5.730.824)	(3.670.470)	10.571.876	(1.903.533)	9.229.023

(*) Starfrækslugjaldmiðill Orku náttúrunnar ohf. er í USD og færast gengismunur yfir hagnað/(tap) af eignum og skuldum félagsins í ISK. Jafnframt færast gengismunur í móðurfélagi vegna erlendra eigna og skulda móðurfélagsins gagnvart dótturfélag þess, Orku náttúrunnar ohf.

(**) Starfrækslugjaldmiðill Orku náttúrunnar ohf. er í USD og reiknast þýðingarmunur yfir eigið fé vegna breytinga á gengi USD/ISK.

24. Markaðsáhætta, frh.

b. Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta, er áhættan á því að breytingar í vöxtum hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar. Samstæðan býr við vaxtaáhættu vegna vaxtaberandi eigna og skulda og fjármálagerninga á gangvirði. Skuldir bera bæði fasta og breytilega vexti og er meirihluti þeirra með breytilegum vöxtum. Áhættustýring fylgist sérstaklega með að vaxtaáhætta sé innan skilgreindra marka og nýtir heimildir til að stýra vaxtaáhættu með afleiðusamningum. Á árinu 2016 eru 89% af gjalddögum vaxtaberandi skulda, að teknu tilliti til afleiðusamninga, með fasta vexti.

Vaxtaberandi fjáreignir og fjárskuldir samstæðunnar greinast þannig:

Fjármálagerningar með fasta vexti	31.12. 2015	31.12. 2014
Fjárskuldir	(43.336.268)	(43.747.048)
Fjármálagerningar með breytilega vexti		
Fjárskuldir	(122.299.069)	(140.176.179)
Fjármálagerningar á gangvirði		
Aðrar fjáreignir á gangvirði	8.713.156	8.480.317
Markaðsverðbréf	1.353.894	329.226
Áhættuvarnarsamningar	(2.827.482)	(2.143.659)
	<u>7.239.568</u>	<u>6.665.884</u>

Í eftirfarandi töflu er að finna reiknuð áhrif af breytingum vaxta á sjóðstreymi til eins árs og fjármálagerninga færða á gangvirði í gegnum rekstur og sjóðstreymi að teknu tilliti til tekjuskatts. Greiningin var unnin með sama hætti árið 2014.

Næmigreining vaxta

	Næmi sjóðstreymis		Næmi gangvirðis	
	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun	100 punkta hækkun	100 punkta lækkun
31.12. 2015				
Innbyggðar afleiður	0	0	385.732	(409.342)
Aðrar fjáreignir	0	0	(49.119)	50.020
Áhættuvarnarsamningar	291.378	(291.378)	1.296.185	(1.347.632)
Vaxtaberandi skuldir	(410.595)	410.595	0	0
	<u>(119.218)</u>	<u>119.218</u>	<u>1.632.798</u>	<u>(1.706.954)</u>
31.12. 2014				
Innbyggðar afleiður	0	0	20.529	(13.197)
Aðrar fjáreignir	0	0	(96.841)	99.540
Áhættuvarnarsamningar	334.974	(334.974)	1.847.834	(1.931.881)
Vaxtaberandi skuldir	(483.025)	483.025	0	0
	<u>(148.051)</u>	<u>148.051</u>	<u>1.771.522</u>	<u>(1.845.537)</u>

24. Markaðsáhætta, frh.

c. Álverðsáhætta

Álverðsáhætta er áhætta á því að breyting á álverði hafi neikvæð áhrif á afkomu samstæðunnar.

Gerðir hafa verið fjórir álverðstengdir raforkusölusamningar, upphaflega til 20 ára, einn við Landsvirkjun vegna Norðuráls og þrír við Norðurál vegna álversins á Grundartanga, sem og samningar við Landsnet hf. um flutning á rafmagni. Orkuveitan og Norðurál hafa einnig gert með sér raforkusölusamning vegna raforkusölu til fyrirhugaðs álvers í Helguvík og hefur afhending samkvæmt þeim samningi hafist, en samningurinn er til 25 ára. Raforkusölusamningar þessir eru gerðir í dollurum og er verð á rafmagni tengt heimsmarkaðsverði á áli. Tekjur af raforkusölusamningum sem tengdir eru álverði námu 15,8% af heildartekjum samstæðunnar á árinu 2015 (2014: 15,1%).

Til að draga úr álverðsáhættu hefur Orkuveita Reykjavíkur gert afleiðusamninga til að draga úr sveiflum álverðstengdra tekna. Áhættustýring hefur heimild til að verja álverðsáhættu allt að 5 ár. Á uppgjörstími námu varnir 43,0% af áætlaðri álverðstengdri sölu næstu 12 mánaða (31.12.2014: 58,0%).

Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum

Raforkusölusamningar tengdir álverði fela í sér innbyggðar afleiður, þar sem tekjur af þeim eru háðar breytingum á heimsmarkaðsverði á áli í framtíðinni. Í samræmi við ákvæði alþjóðlegra reikningsskilastaðla um fjármálagerninga hefur gangvirði innbyggðra afleiða vegna Grundartanga og að hluta til vegna Helguvíkur verið metið og fært í reikningsskilin.

Þar sem markaðsverð á innbyggðum afleiðum liggur ekki fyrir hefur verið lagt mat á gangvirði þeirra með viðurkenndum matsaðferðum. Ákvarðað hefur verið vænt núvirt greiðslufæði samninga á uppgjörstími, miðað við framvirkt verð á áli á LME (London Metal Exchange) á uppgjörstími og væntinga um verðþróun á áli til næstu 25 ára. Byggt er á mati CRU, óháðs matsaðila, eins og það liggur fyrir á uppgjörstími. Frá núvirtu greiðslufæði á uppgjörstími hefur verið dregið vænt núvirt greiðslufæði samninga á uppgjörstími miðað við forsendur um álverð sem lágu til grundvallar á upphafsdegi samninga. Mismunurinn er gangvirði afleiðunnar. Gengið er út frá því að afleiðan hafi ekkert virði á upphafsdegi samnings.

Innbyggðar afleiður orkusölusamninga sem færðir eru í reikningsskilin eru færðar til eignar í efnahagsreikningi á gangvirði á uppgjörstími og gangvirðisbreyting uppgjörstímabilsins er færð í rekstrarreikning meðal tekna og gjalda af fjáreignum og fjárskuldum.

Meðal innbyggðra afleiða raforkusölusamninga er samningur við Norðurál Helguvík ehf. (NH) sem er neikvæður um 2,7 milljarð kr. (31.12.2014: neikvæður um 0,6 milljarð kr.). Framkvæmdir vegna álvers í Helguvík hafa tafist verulega og er ákveðin óvissa um frekara framhald þess verkefnis. Áætlað var að afhenda orku til álversins frá 1. september 2011 og hófst þá greiðsluskylda NH. NH hefur nýtt sér ákvæði samnings um að nota orkuna í álverinu á Grundartanga.

24. Markaðsáhætta, frh.

c. Álverðsáhætta, frh.

Í eftirfarandi töflu er að finna reiknuð áhrif af breytingum álverðs á fjármálagerninga færða á gangvirði að teknu tilliti til tekjuskatts.

Næmnigreining álverðs

31.12. 2015	Næmni gangvirðis	
	10% lækkun	10% hækkun
Innbyggðar afleiður	(4.074.684)	4.074.684
Álvarnir	225.324	(218.473)
Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur	0	0
Samtals	(3.849.360)	3.856.212

31.12. 2014	Næmni gangvirðis	
	10% lækkun	10% hækkun
Innbyggðar afleiður	(4.974.483)	4.974.483
Álvarnir	446.784	(446.784)
Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur	(278.672)	278.672
Samtals	(4.806.371)	4.806.371

d. Önnur markaðsáhætta

Önnur markaðsáhætta, s.s. vaxtaálagsáhætta og hlutabréfaáhætta er takmörkuð, þar sem fjárfestingar í skuldabréfum og eignarhlutum er óverulegur hluti af starfsemi samstæðunnar.

25. Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við fjárskuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Markmið samstæðunnar er að stýra lausafé þannig að tryggt sé að það hafi alltaf nægt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum eftir því sem þær gjaldfalla.

OR átti í lok tímabilsins 5,3 milljarð kr. handbært fé ásamt því að eiga innstæður sem eru bundnar til skemmri tíma en eins árs, 0,6 milljarða kr. auk markaðsverðbréfa að fjárhæð 1,3 milljarðar kr. Félagið átti því alls 7,2 milljarða kr. í bankainnistæðum. Á sama tíma átti OR einnig ónýttar lánsheimildir og opnar lánalínur að fjárhæð 8,8 milljarða kr. Samtals átti OR þannig 16,0 milljarða kr. tryggt lausafé í lok tímabilsins. Samsvarandi fjárhæð í lok árs 2014 nam 19,2 milljörðum kr.

25. Lausafjánhætta frh.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjármálagerninga, þar með taldar væntanlegar vaxtagreiðslur, greinast þannig:

31.12. 2015

	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	Eftir 1-2 ár	Eftir 2-5 ár	Eftir meira en 5 ár
Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður						
Aðrar fjáreignir	8.713.156	9.337.072	9.337.072	0	0	0
Viðskiptakröfur	4.634.866	4.634.866	4.634.866	0	0	0
Aðrar kröfur	502.759	502.759	502.759	0	0	0
Bundnar innst.	554.381	554.381	554.381	0	0	0
Markaðsverðbréf ..	1.353.894	1.353.894	1.353.894	0	0	0
Handbært fé	5.264.079	5.264.079	5.264.079	0	0	0
Vaxtaberandi						
skuldir	(165.635.337)	(187.673.123)	(21.699.952)	(17.077.167)	(50.641.126)	(98.254.878)
Viðskiptaskuldir	(2.240.135)	(2.240.135)	(2.240.135)	0	0	0
Aðrar skuldir	(2.912.003)	(2.912.003)	(2.912.003)	0	0	0
	(149.764.340)	(171.178.210)	(5.205.039)	(17.077.167)	(50.641.126)	(98.254.878)

Fjármálagerningar sem eru afleiður, nettó fjáreignir og fjárskuldir

Innb. afleiður í raf- orkusölusamn. ...	(13.192.163)	98.697.830	5.834.881	6.002.527	18.631.266	68.229.157
Áhættuvarnar- samningar	(2.827.482)	(3.194.475)	(1.028.752)	(994.301)	(1.171.422)	0
	(16.019.645)	95.503.355	4.806.129	5.008.226	17.459.844	68.229.157

31.12. 2014

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður

Aðrar fjáreignir	8.480.317	9.712.349	142.094	9.570.255	0	0
Viðskiptakröfur	4.632.281	4.632.281	4.632.281	0	0	0
Aðrar kröfur	508.560	508.560	508.560	0	0	0
Bundnar innst.	3.000.144	3.000.144	3.000.144	0	0	0
Markaðsverðbréf ..	329.226	329.226	329.226	0	0	0
Handbært fé	8.817.887	8.817.887	8.817.887	0	0	0
Vaxtaberandi						
skuldir	(183.923.227)	(201.636.309)	(20.266.206)	(21.149.056)	(49.526.367)	(110.694.680)
Viðskiptaskuldir	(1.826.346)	(1.826.346)	(1.826.346)	0	0	0
Aðrar skuldir	(3.056.691)	(3.056.691)	(3.056.691)	0	0	0
	(163.037.848)	(179.518.898)	(7.719.049)	(11.578.801)	(49.526.367)	(110.694.680)

Fjármálagerningar sem eru afleiður, nettó fjáreignir og fjárskuldir

Innb. afleiður í raf- orkusölusamn. ...	(3.027.689)	121.232.802	7.001.451	7.187.964	22.072.826	84.970.562
Áhættuvarnar- samningar	(2.143.659)	(3.360.731)	(1.090.551)	(1.036.144)	(1.234.036)	0
	(5.171.347)	117.872.071	5.910.900	6.151.820	20.838.790	84.970.562

Komi til endurfjármögnunar langtímalána til lengingar lánstíma má gera ráð fyrir að dreifing afborgana verði önnur en að ofan greinir.

26. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi samstæðunnar ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Mótaðilaáhætta samstæðunnar er einkum vegna raforkusölusamninga til iðnaðar og afleiðusamninga sem eru gerðir í áhættuvarnarskyni. Einnig er til staðar mótaðilaáhætta vegna smásölu, en tap vegna vangoldinna krafna er óverulegt og hefur takmörkuð áhrif á afkomu samstæðunnar.

Við gerð samninga er reynt að tryggja eftir fremsta megni að mótaðilinn sé traustur og uppgjör stærri mótaðila eru skoðuð reglulega sem og lánshæfismat þeirra.

Mesta mögulega tap samstæðunnar vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem greinist þannig:

	31.12. 2015	31.12. 2014
Viðskiptakröfur	4.634.866	4.632.281
Aðrar skammtímakröfur	502.759	508.560
Aðrar fjáreignir	8.713.156	8.480.317
Áhættuvarnarsamningar	1.249.118	893.455
Bundnar innstæður	554.381	3.000.144
Markaðsverðbréf	1.353.894	329.226
Handbært fé	5.264.079	8.817.887
Samtals	22.272.254	26.661.871

Fjáreignir samkvæmt sundurliðun hér að ofan eru flokkaðar sem *Lán og kröfur* nema hluti *Annarra fjáreigna* og *Áhættuvarnarsamninga*. Flokkun þeirra má sjá í skýringu 28.

Mesta mögulega tap vegna viðskiptakrafna á reikningskiladegi eftir viðskiptavinum:

Viðskiptakröfur, stórnotendur	733.062	988.201
Viðskiptakröfur, smásala	3.901.804	3.644.080
Samtals	4.634.866	4.632.281

Aldursgreining og niðurfærsla viðskiptakrafna

	31.12. 2015		31.12. 2014	
	Brúttó staða	Niðurfærsla	Brúttó staða	Niðurfærsla
Ógjaldfallnar kröfur	4.229.210	94.483	4.112.426	89.313
Gjaldfallnar kröfur, 1 til 30 dagar	251.963	18.199	293.694	15.377
Gjaldfallnar kröfur, 31 til 90 dagar	103.278	17.814	89.761	10.186
Gjaldfallnar kröfur, eldri en 91 dagar	213.226	32.315	333.000	81.724
Samtals	4.797.677	162.811	4.828.881	196.600

Niðurfærsla viðskiptakrafna er metin á hverjum uppgjörsdagi af stjórnendum. Lagt er mat á innheimtanleika krafna, bæði almennt út frá innheimtureynslu og sértækt vegna krafna sem komnar eru í talsverð vanskil. Ekki er talin þörf á niðurfærslu annarra skammtímakrafna.

Kröfur sem verða til vegna fráveitu og vatnsveitu eru með lögveð í fasteignum og því er ekki færð niðurfærsla vegna þeirra.

Þjónustusvið samstæðunnar sér um innheimtu viðskiptakrafna og sér að mestu um upplýsingagjöf til viðskiptavina vegna þeirra. Innheimta fer fram eftir vel skilgreindu ferli þar sem m.a. er gætt að samræmdu verklagi við úrlausn innheimtumála.

27. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er skilgreind sem hættan á neikvæðum áhrifum á afkomu fyrirtækisins vegna náttúruhamfara, veðurs, skemmdarverka, hryðjuverka, óeirða, stríðs, eitrunar, mengunar, bilana, eldsvoða, slysa, ófullnægjandi upplýsingakerfa, stjórnunarlegra mistaka, ófullnægjandi eftirlits, lögsókna, svika og mannlegra mistaka. Áhættustýring metur rekstraráhættu og fylgst er með þekktum rekstraráhættum fyrirtækisins og þær mældar með reglubundnum hætti sé þess kostur.

28. Gangvirði

Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði

Bókfært verð fjáreigna og fjárskulda á uppgjörstigi er jafnt og gangvirði þeirra, fyrir utan vaxtaberandi skuldir sem eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði. Bókfært verð og gangvirði þeirra greinist með eftirfarandi hætti:

	31.12. 2015		31.12. 2014	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Vaxtaberandi skuldir	165.635.337	145.180.453	183.923.227	163.286.404

Gangvirði vaxtaberandi skulda er reiknað núvirði höfuðstóls og vaxta, sem er afvaxtað með markaðsvöxtum, auk viðeigandi áhættuálags á uppgjörstigi. Gangvirði vaxtaberandi skulda er flokkað sem stig 2.

Vextir við mat á gangvirði

Þar sem við á er notaður vaxtaferill á uppgjörstigi þegar vænt sjóðstreymi er núvirt. Vextirnir greinast þannig:

	31.12. 2015	31.12. 2014
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	3,35% til 10,13%	3,15% til 11,51%
Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstur	7,51% til 7,51%	6,96% til 7,24%
Vaxtaberandi skuldir	2,61% til 7,99%	3,12% til 6,62%

Stig gangvirðis

Taflan sýnir fjármálagerninga sem færðir eru í reikningsskilin, flokkaða eftir stigi gangvirðis. Stig gangvirðis eru skilgreind út frá verðmatsaðferð á eftirfarandi hátt:

Stig 1: Uppgefin verð á virkum markaði fyrir sams konar eignir og skuldir.

Stig 2: Forsendur byggja á öðrum breytum en uppgæfnum verðum á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verð) eða óbeint (afleiðd af verðum).

Stig 3: Forsendur gangvirðis eigna og skulda eru byggðar á gögnum sem ekki er unnt að öllu leiti að afla á markaði.

31.12. 2015	Stig 2	Stig 3	Samtals
Eignarhlutir í félagum	0	2.907.914	2.907.914
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	0 (13.192.163) (13.192.163)
Aðrar fjáreignir	9.156.480	0	9.156.480
Aðrar fjárskuldir	(4.076.600)	0 (4.076.600)
	5.079.879 (10.284.249) (5.204.370)

31.12. 2014

Eignarhlutir í félagum	0	2.236.179	2.236.179
Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum	0 (3.027.689) (3.027.689)
Aðrar fjáreignir	893.455	8.480.317	9.373.772
Aðrar fjárskuldir	(3.037.114)	0 (3.037.114)
	(2.143.659)	7.688.807	5.545.148

Innbyggðar afleiður í raforkusölusamningum eru til lengri tíma en tíu ára og því flokkaðar undir 3. stig þar sem framtíðarmarkaður áls nær eingöngu yfir tíu ár.

Mat á gangvirði

Hluti af fjáreignum og fjárskuldum samstæðunar eru metnar á gangvirði. Gangvirði þessara eigna og skulda er ákvarðað samkvæmt markaðsgögnum eða verðum í nýlegum viðskiptum liggja þessar upplýsingar fyrir. Annars er viðurkenndum verðmatsaðferðum beitt. Nánari upplýsingar um gangvirðisútreikninga má finna í umfjöllun um þessar eignir og skuldir.

29. Yfirlit um fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	2015			2014		
	Lán og kröfur	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í rekstur	Fjáreignir til sölu	Lán og kröfur	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í rekstur	Fjáreignir til sölu
Eignarhlutar í félögum			2.907.914			2.236.179
Innb. afleiður í raforkus.samn.		(13.192.163)			(3.027.689)	
Aðrar fjáreignir		9.962.275			9.373.772	
Viðskiptakröfur	4.634.866			4.632.281		
Aðrar sk.kr.	502.759			508.560		
Bundar innst.	554.381			3.000.144		
Markaðsverðbréf ..		1.353.894			329.226	
Handbært fé	5.264.079			8.817.887		
Vaxtab. skuldir (165.635.337)				(183.923.227)		
Aðrar fjárskuldir ...		(4.076.600)			(3.037.114)	
Viðskiptaskuldir (2.240.135)				(1.826.346)		
Aðrar sk.skuld. (2.912.003)				(3.056.691)		
Samtals	(159.831.391)	(5.952.595)	2.907.914	(171.847.391)	3.638.196	2.236.179

30. Rekstrarleiga húsnæðis

OR sem leigutaki - fyrirkomulag rekstrarleigusamnings

OR gerði 20 ára leigusamning við Foss Fasteignafélag ehf. vegna höfuðstöðva samstæðunnar að Bæjarhálsi 1 og Réttarhálsi í lok árs 2013. Í samningnum er ákvæði um kauprétt sem OR getur nýtt sér eftir 10 og 20 ár. Leigugreiðsla fyrstu 10 árin eru 223,9 milljónir kr. á ári, verðtryggt. Ef kaupréttur er ekki nýttur að 10 árum liðnum eru lágmarksleigugreiðslur næstu 10 ár þar á eftir 290,2 milljónir kr. á ári, verðtryggt. Í leigugreiðslu er ekki innifalinn neinn rekstrarkostnaður og er þeim dreift jafnt yfir 20 ár. Fjárhæðir sem birtar eru í töflum hér að neðan eru ónúvirtar.

Rekstrarleigugreiðslur og -tekjur ársins	31.12. 2015	31.12. 2014
Leigugreiðslur færðar til gjalda	257.040	262.565
Skilyrt leiga	6.084	2.795
Tekjufærð endurleiga	(48.048)	(47.203)
	<u>215.077</u>	<u>218.157</u>

Leigugreiðslur vegna óuppsegjanlegs rekstrarleigusamnings

Innan árs	257.040	257.040
Eftir 1 til 5 ár	1.028.160	1.028.160
Eftir 5 ár	3.370.505	3.597.158
	<u>4.655.705</u>	<u>4.882.358</u>
Væntar framtíðartekjur af endurleigu	<u>197.442</u>	<u>172.522</u>

OR sem leigusali

OR hefur gert samning um endurleigu á hluta af leigðum fasteignum til fimm ára með möguleika á framlengingu til tíu ára.

Væntar framtíðarleigugreiðslur vegna óuppsegjanlegra rekstrarleigusamninga

Innan árs	48.437	48.048
Eftir 1-5 ár	140.535	124.474
Eftir 5 ár	8.470	0
	<u>197.442</u>	<u>172.522</u>

31. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Reykjavíkurborg, stofnanir og félag undir stjórn borgarinnar, hlutdeildarfélag, stjórnarmenn og lykilstjórnendur samstæðunnar eru skilgreindir sem tengdir aðilar. Makar þessara aðila og ófjárráða börn falla einnig undir skilgreininguna, ásamt fyrirtækjum í eigu eða undir stjórn þessara aðila.

Viðskipti við tengda aðila

Framangreindir aðilar hafa átt í viðskiptum við samstæðuna á árinu. Skilyrði og skilmálar viðskiptanna voru sambærileg og við ótengda aðila.

Eftirfarandi er yfirlit um helstu viðskipti við tengda aðila á árinu, ásamt yfirliti um kröfur og skuldir samstæðunnar við þessa aðila í árslok. Viðskiptum og stöðum milli félaga innan samstæðunnar er eytt út í samstæðureikningnum og því ekki tilgreind. Upplýsingarnar ná ekki til sölu samstæðunnar á hefðbundnum aðföngum til heimilisreksturs viðkomandi aðila.

Sala til tengdra aðila á árinu var eftirfarandi:	2015	2014
Reykjavíkurborg	1.321.599	1.479.893
Stofnanir og félag undir stjórn Reykjavíkurborgar	471.402	526.708
	<u>1.793.001</u>	<u>2.006.600</u>
Kaup á vörum og þjónustu af tengdum aðilum á árinu voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	17.527	53.843
Stofnanir og félag undir stjórn Reykjavíkurborgar	6.393	7.425
Hlutdeildarfélag	55.737	50.770
	<u>79.658</u>	<u>112.038</u>
Kröfur á hendur tengdum aðilum í árslok voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	41.062	216.590
Stofnanir og félag undir stjórn Reykjavíkurborgar	1.475	62.140
	<u>42.536</u>	<u>278.730</u>
Skuldir við tengda aðila voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	156.164	174.795
Stofnanir og félag undir stjórn Reykjavíkurborgar	612	742
Hlutdeildarfélag	0	840
	<u>156.776</u>	<u>176.377</u>
Vaxtaberandi skuldir við eigendur móðurfyrirtækis voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	12.825.889	12.574.986
Akraneskaupstaður	757.989	743.161
Borgarbyggð	127.931	125.429
	<u>13.711.809</u>	<u>13.443.576</u>
Vaxtagjöld á lán frá eigendum móðurfélags voru eftirfarandi:		
Reykjavíkurborg	1.153.440	1.166.029
Akraneskaupstaður	67.633	68.046
Borgarbyggð	11.415	11.485
	<u>1.232.488</u>	<u>1.245.560</u>

Ábyrgðargjald til eigenda

OR greiddi ábyrgðargjald til Reykjavíkurborgar og annarra núverandi og fyrrverandi eigenda fyrirtækisins vegna ábyrgða sem þeir hafa veitt á skuldir samstæðunnar. Í ofangreindu yfirliti er ábyrgðargjald auk vaxtagjalda sýnt. Sjá fjárhæðir og umfjöllun um ábyrgðargjaldið í skýringu 7.

32. Dótturfélög í samstæðunni

Dótturfyrirtæki	Meginstarfsemi	Eignarhluti	
		31.12. 2015	31.12. 2014
Gagnaveita Reykjavíkur ehf.	Gagnaflutningar	100,0%	100,0%
OR Eignir ohf.	Eignarhaldsfélag	100,0%	100,0%
Veitur ohf.	Dreifing rafmagns og hita	100,0%	100,0%
Orka náttúrunnar ohf.	Sala rafmagns	100,0%	100,0%
OR vatns- og fráveita sf.	Vatns- og fráveitustarfsemi	100,0%	100,0%
Reykjavík Energy Invest ehf.	Fjárfestingafyrirtæki	100,0%	100,0%
Úlfjótsvatn frítímabyggð ehf.	Undirbúningafyrirtæki	100,0%	100,0%

33. Önnur mál

Orkusölusamningur við Norðurál Helguvík ehf.

Orkuveitan stendur að fullu við fyrsta hluta orkusölusamnings við NH en ágreiningur hefur verið um það frá árinu 2009 um hvort OR þurfi afhenda meiri orku en nú þegar hefur verið gert. NH hefur ekki gripið til neinna lagalegra aðgerða, en hefur hins vegar áskilið sér rétt til að krefja Orkuveituna um afhendingu á frekari orku og/eða skaðabætur vegna meints tjóns af því að orka var og hefur ekki verið afhent. Orkuveitan hefur alfarið hafnað slíkum kröfum. Ekkert liggur fyrir um mögulegar fjárhæðir eða afleiðingar af mögulegum dómsmálum vegna þessa en áhætta hefur að mati stjórnenda farið minnkandi. Staða málsins verður endurmetin þegar niðurstaða liggur fyrir í gerðardómsmáli HS Orku og NH þar sem fjallað er um túlkun á sambærilegum samningi og álitafnum. Mat stjórnenda er að ekki sé ástæða til að færa skuldbindingu í ársreikninginn vegna þessa.

Meðal annarra skammtímaskulda eru færðir gjaldfallnir afleiðusamningar. Samningarnir hafa ekki verið gerðir upp en málaferli eru í gangi vegna þeirra. Mikil óvissa ríkir um hvernig meðhöndla eigi uppgjör þeirra. Á fyrri tímabilum hafa verið skuldfærðar 740 milljónir kr. vegna þessara samninga í bókum OR. Með skuldfærslunni felst ekki viðurkenning á skuldinni af hálfu Orkuveitu Reykjavíkur og getur fjárhæðin hækkað eða lækkað þegar samningarnir verða gerðir upp. Samningarnir eru flokkaðir með öðrum skammtímaskuldum.

34. Atburðir eftir reikningsskiladag

Skuldabréfaútboð

Stjórn OR samþykkti skuldabréfaútboð í apríl 2015 fyrir allt að 4,5 milljarða króna. Kynningafundur standa yfir með hugsanlegum fjárfestum og mun útboðið fara fram í mars 2016. Arion Banki hefur umsjón með útboðinu.

35. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem lýst er hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum og af öllum fyrirtækjum í samstæðunni. Samstæðan hefur innleitt alla alþjóðlega reikningsskilastaðla, túlkanir á þeim og breytingar á núverandi stöðlum sem tóku gildi 1. janúar eða fyrr og tengjast starfsemi samstæðunnar. Helstu áhrif þeirra innleiðinga má sjá hér að neðan. Samstæðan hefur ekki innleitt fyrirfram alþjóðlega reikningsskilastaðla, túlkanir eða breytingar sem taka gildi eftir 1. janúar 2015. Ekki er talið að upptaka þeirra muni hafa veruleg áhrif á reikningsskil samstæðunnar.

a. Grundvöllur samstæðu

i) Dótturfélög

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Samstæðan fer með yfirráð þegar hún ber áhættu eða hefur ávinning af breytilegri arðsemi af hlutdeild sinni í félaginu og getur haft áhrif á arðsemina vegna yfirráða sinna. Reikningsskil dótturfélaga eru innfalin í samstæðureikningnum frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur.

ii) Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20-50% atkvæðisréttar.

Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum eru færðir með hlutdeildaraðferð. Hlutdeildarfélög eru upphaflega færð á kostnaðarverði sem innifelur viðskiptakostnað. Eftir upphaflega skráningu er hlutdeild samstæðunnar í afkomu og heildarafkomu hlutdeildarfélaga færð í samstæðureikninginn þar til verulegum áhrifum eða sameiginlegum yfirráðum lýkur.

iii) Viðskipti felld út við gerð samstæðureiknings

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar, stöður milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar. Óinnleystur hagnaður sem hefur myndast í viðskiptum við hlutdeildarfélög er færður til lækkunar í samræmi við eignarhlut samstæðunnar í félögunum. Óinnleyst tap er fært út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisryrnunar.

b. Erlendir gjaldmiðlar

i) Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðla einstakra samstæðufélaga á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar á gengi uppgjörsdags. Aðrar eignir og skuldir sem færðar eru á gangvirði í erlendri mynt eru færðar á gengi þess dags er gangvirði var ákveðið. Gengismunur vegna viðskipta í erlendum gjaldmiðlum er færður í rekstrarreikning.

ii) Dótturfélag með annan starfrækslugjaldmiðil en íslenska krónu

Eignir og skuldir starfsemi félags samstæðunnar sem hefur bandarískan dollar (USD) sem starfrækslugjaldmiðil eru umreiknaðar í íslenskar krónur (ISK) miðað við gengi uppgjörsdags. Tekjur og gjöld þessarar starfsemi eru umreiknuð í ISK á meðalgengi ársins. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í ISK er færður á sérstakan lið í yfirliti um heildarafkomu. Þegar starfsemi með annan starfrækslugjaldmiðil en íslenska krónu er seld, að hluta til eða öllu leyti, er tengdur gengismunur fluttur í rekstrarreikning.

c. Fjármálagerningar

i) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Lán, kröfur og innstæður eru færðar til bókar á þeim degi sem til þeirra er stofnað. Allar aðrar fjáreignir, þ.m.t. fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru upphaflega færðar á þeim degi sem fyrirtækið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

35. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

c. Fjármálagerningar, frh.

i) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar, frh.

Fjáreignir eru afskráðar ef samningsbundinn réttur félagsins að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef félagið framselur rétt til sjóðstreymis af eigninni til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldinu felst. Hluta af framseldum fjáreignum sem stofnað er til eða haldið er eftir af fyrirtækinu er sérgreint í ársreikningi sem eign eða skuld.

Félagið flokkar fjáreignir aðrar en afleiðusamninga í eftirfarandi flokka: Fjáreignir til sölu, Fjáreignir metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning og Lán og kröfur.

Fjáreignir til sölu

Samstæðan tilgreinir fjárfestingar í tilteknum eignarhlutum í öðrum félögum sem fjáreignir til sölu. Þær eru færðar á gangvirði og gangvirðisbreytingar færðar beint á sérstakan lið meðal eigin fjár. Þó er virðisrýrnun vegna fjáreigna til sölu og gengismunur gjaldmiðla ef um er að ræða peningalega liði, færður í rekstrarreikning. Gangvirðisbreytingar, sem færðar hafa verið á eigið fé, eru færðar í rekstrarreikning þegar fjáreign til sölu er afskráð.

Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjáreignir eru flokkaðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning séu þær veltufjáreign eða ef þær eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Fjáreignir eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir félagsins um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra í samræmi við skrásetta áhættustýringu félagsins eða fjárfestingastefnu. Við upphaflega skráningu er beinn viðskiptakostnaður færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning.

Lán og kröfur

Lán og kröfur eru fjáreignir með föstum eða ákvarðanlegum greiðslum og sem ekki eru skráðar á virkum markaði. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru lán og kröfur metin á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádröginni virðisrýrnun þegar við á.

Lán og kröfur samanstanda af viðskiptakröfum og öðrum skammtímaskröfum.

Til handbærs fjár telst sjóður og óbundnar bankainnstæður sem eru til ráðstöfunar innan þriggja mánaða.

ii) Fjárskuldir aðrar en afleiðusamningar

Fyrirtækið afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldagerningsins er lokið, þær felldar niður eða falla úr gildi.

Fyrirtækið flokkar fjárskuldir aðrar en afleiðusamninga sem aðrar fjárskuldir. Slíkar skuldir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru þessar fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Til fjárskulda fyrirtækisins annarra en afleiðusamninga teljast: lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

iii) Afleiðusamningar

Við upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði. Viðskiptakostnaður þeim tengdur er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Eftir upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning.

35. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

c. Fjármálagerningar, frh.

iv) Innbyggðar afleiður

Innbyggðar afleiður eru aðskildar frá grunnsamningum og færðar sérstaklega þegar efnahagsleg einkenni og áhætta grunnsamnings og innbyggðrar afleiðu eru ekki nátengd, annar gerningur með sömu ákvæði og innbyggða afleiðan væri skilgreindur sem afleiðusamningur og blandaði gerningurinn er ekki metinn í heild á gangvirði gegnum rekstrarreikning.

d. Varanlegir rekstrarfjármunir

i) Færsla og mat

Varanlegir rekstrarfjármunir, aðrir en veitu- og framleiðslukerfi, eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við kaupin. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna sem samstæðan byggir sjálf innifelur efniskostnað og launakostnað, annan kostnað sem fellur til við að koma eigninni í notkun, auk kostnaðar sem áætlað er að muni falla til við niðurrif eigna. Keyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur til að unnt sé að nýta vélbúnað er eignfærður sem hluti af þeim tækjabúnaði.

Vaxtagjöld af lánsfé sem nýtt er til fjármögnunar á kostnaðarverði mannvirkja í byggingu eru eignfærð á byggingartíma. Á undirbúningskostnað eru ekki reiknaðir vextir. Eftir að eignirnar eru teknar í notkun eru vaxtagjöld færð til gjalda í rekstrarreikningi.

Þegar varanlegir rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar og afskrifaðar miðað við nýtingartímamann.

Veitu- og framleiðslukerfi samstæðunnar eru skráð á endurmetnu verði í efnahagsreikningnum sem er gangvirði þeirra á endurmatstæði að frádregnum viðbótar afskriftum frá þeim tíma. Endurmat þessara eigna er framkvæmt með reglubundnum hætti. Allar verðmatshækkunar vegna þessa endurmatstæði eru færðar á sérstakan endurmatstæðing meðal eigin fjár að frádregningi tekjuskattsskuldbindingu. Bakfærsla á áður færðu endurmati vegna verðmatstæðunnar eigna er færð til lækkunar á áður færðu endurmati á endurmatstæðing að frádregningi tekjuskattsskuldbindingu. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning. Innlausn endurmatstæði vegna afskrifta er færð af sérstökum endurmatstæðingum á óráðstafað eigið fé að teknu tilliti til tekjuskatts. Við sölu eða niðurlagningu eignar er sá hluti sérstaka endurmatstæðingsins sem tilheyrir þeirri eign færður á óráðstafað eigið fé.

Gangvirði eigna er ákvarðað miðað við afskrifað endurstofnverð. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetið í samræmi við þær breytingar. Við þennan útreikning er stuðst við opinberar upplýsingar og rauntölur úr bókhaldi samstæðunnar um verðbreytingar á kostnaðarliðum og tekið tillit til áætlunar um vægi hvers kostnaðarliðar í heildarkostnaði við byggingu samskonar eigna. Kostnaðarliðir og hlutfallslegt vægi þeirra var ákvarðað af sérfræðingum OR. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýrnunarprófs sem framkvæmt er af sérfræðingum OR og endurmat ekki fært umfram vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum. Dreifikerfi fyrir heitt vatn, kalt vatn, fráveitu og rafmagn eru nýtt í starfsemi sem er háð sérleyfum og tekjumörk miða fyrst og fremst við breytingar á byggingarvísitölu. Tekið er tillit til þess við ákvörðun gangvirðis þessara kerfa.

Hagnaður eða tap af sölu varanlegra rekstrarfjármuna er munurinn á söluverðinu og bókfærðu verði eignarinnar og er fært í rekstrarreikning. Þegar endurmetnir varanlegir rekstrarfjármunir eru seldir er endurmat þeirra meðal eigin fjár fært á óráðstafað eigið fé.

ii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta varanlegra rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til samstæðunnar og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Skýringar

35. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

d. Varanlegir rekstrarfjármunir, frh.

iii) Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar línulega sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði eða endurmetnu kostnaðarverði miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta varanlegra rekstrarfjármuna frá þeim tíma sem þær eru nýtanlegar. Land er ekki afskrifað. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Framleiðslukerfi	5-50 ár
Veitukerfi rafveitu	10-60 ár
Veitukerfi hitaveitu	10-60 ár
Veitukerfi vatnsveitu	5-80 ár
Veiturkerfi fráveitu	15-60 ár
Veitukerfi gagnaveitu	7-41 ár
Aðrar fasteignir	17-50 ár
Aðrir lausafjármunir	3-25 ár

Afskriftaaðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörssdegi.

e. Óefnislegar eignir

i) Hitaréttindi

Hitaréttindi eru færð til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýmun og eru færð meðal óefnislegra eigna. Hitaréttindi eru aðskilin frá landi við kaup.

ii) Aðrar óefnislegar eignir

Aðrar óefnislegar eignir eru metnar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýmun.

iii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

iv) Afskriftir

Afskriftir eru færðar línulega í rekstrarreikning miðað við áætlaðan nýtingartíma óefnislegra eigna frá þeim degi sem þær eru nýtanlegar. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Hugbúnaður	3-7 ár
------------------	--------

f. Leigðar eignir

i) Fyrirtækið sem leigutaki

Greiðslur af rekstrarleigusamningum eru gjaldfærðar línulega á leigutímanum nema önnur kerfisbundin aðferð endurspeglar betur ávinning af notkun eignarinnar. Óvissar leigugreiðslur vegna rekstrarleigusamninga eru gjaldfærðar á því tímabili sem þær falla til.

ii) Fyrirtækið sem leigusali

Leigutekjur af rekstrarleigusamningum, bæði af eigin eignum og áframleigu eigna, eru færðar línulega á samningstímanum.

g. Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða byggir á fyrst inn - fyrst út reglunni og innifelur kostnað sem fellur til við að afla birgðanna og koma þeim á þann stað og í það ástand sem þær eru í á uppgjörssdegi. Hreint söluvirði er áætlað söluverð í venjulegum viðskiptum að frádregnum áætluðum kostnaði við að selja vöru.

35. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

h. Virðisrýmun

i) Fjáreignir

Á hverjum uppgjörstigi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýmun fjáreigna. Fjáreign telst hafa rýrnað í verði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi viðkomandi eignar verði lægra en áður var talið.

Virðisrýmun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi miðað við upphaflega virka vexti hins vegar. Virðisrýmun fjáreigna til sölu er ákvarðað með hliðsjón af gangvirði þeirra á hverjum tíma. Samstæðan skilgreinir gangvirðislækkun niður fyrir kostnaðarverð sem hlutlæga vísbendingu um virðisrýmun fjáreigna til sölu þegar:

- um er að ræða lækkun 15% niður fyrir kostnaðarverð eða
- gangvirðislækkun varir í a.m.k. sex mánuði.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega hver um sig með tilliti til virðisrýmunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum.

Virðisrýmun fjáreigna er færð í rekstrarreikning. Uppsafnað tap af fjáreignum til sölu sem fært hefur verið á eigið fé er fært í rekstrarreikning.

Virðisrýmun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem hafa orðið eftir að virðisrýmun var færð. Bakfærsla virðisrýmunar fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði og fjáreigna til sölu sem eru skuldabréf er færð í rekstrarreikning. Bakfærsla virðisrýmunar fjáreigna til sölu sem eru hlutabréf er færð beint á eigið fé.

ii) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna, að undanskildum birgðum og tekjuskattseign, er yfirfarið á hverjum uppgjörstigi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýmun þeirra. Ef vísbending er til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin.

Endurmatslækkun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum einingum eða hópum eininga. Virðisrýmun er gjaldfærð í rekstrarreikningi en síðan til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði annarra eigna sem tilheyra einingunni.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þeirri áhættu sem fylgir eignunum.

Virðisrýmun annarra eigna er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýmun er einungis bakfærð að því marki sem nemur áður færðri virðisrýmun að teknu tilliti til afskrifta.

i. Hlunnindi starfsmanna

i) Iðgjaldatengd lífeyriskerfi

Kostnaður vegna framlaga í iðgjaldatengd lífeyriskerfi er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

ii) Réttindatengd lífeyriskerfi

Skuldbinding samstæðunnar vegna réttindatengdra lífeyriskerfa er reiknuð sérstaklega fyrir hvert kerfi með því að áætla framtíðarvirði lífeyrisréttinda sem núverandi og fyrirverandi starfsmenn hafa áunnið sér á yfirstandandi og fyrri tímabilum. Réttindin eru afvöxtuð til að finna núvirði þeirra og er allur ófærður fyrri kostnaður og raunvirði eigna til greiðslu lífeyris dreginn frá. Árlega reiknar tryggingastærðfræðingur skuldbindingu á grundvelli aðferðar sem miðast við áunnin réttindi. Breytingar á skuldbindingunni eru færðar í rekstrarreikning þegar þær falla til.

35. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

j. **Skuldbindingar**

Skuldbinding er færð í efnahagsreikninginn þegar samstæðunni ber lagaleg skylda eða hefur tekið á sig skuldbindingu vegna liðinna atburða og líklegt er að kostnaður vegna hennar, sem hægt er að meta með áreiðanlegum hætti, falli á samstæðuna. Skuldbindingin er metin út frá væntu framtíðarfjárflæði, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

k. **Tekjur**

i) **Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni**

Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt mældri afhendingu til kaupenda á árinu og föstu árlegu gjaldi.

Gjaldskrá fyrir dreifingu raforku er háð tekjumörkum sem gefin er út af Orkustofnun í samræmi við ákvæði raforkulaga nr. 65/2003. Tekjumörkin byggja á rauntölum fyrri ára úr rekstri dreifiveitu, afskrift rekstrarfjármuna, rauntölum í dreifikerfi og arðsemi eigin fjár. Við ákvörðun tekjumarkar er litið framhjá fjármagnsliðum. Gjaldskrá er ákveðin miðað við tekjumörk og áætlanir um raforkusölu á dreifiveitusvæði fyrirtækisins.

ii) **Tekjur af sölu á köldu vatni og fráveitu**

Tekjur vegna sölu á köldu vatni og fráveitu taka mið af stærð húsnæðis sem tengt er kerfunum, auk fasts gjalds og eru færðar línulega. Að auki eru tekjur færðar samkvæmt mældri notkun á köldu vatni hjá tiltekinni atvinnustarfsemi.

iii) **Tengigjöld**

Við tengingu á nýju húsnæði við veitukerfi raforku, vatns og fráveitu eða við endurnýjun á tengingu, er innheimt sérstakt gjald af notendum. Þessu gjaldi er ætlað að mæta kostnaði vegna nýrra kerfa eða endurnýjunar þeirra. Tekjur af tengigjöldum eru færðar í rekstrarreikning við tengingu.

iv) **Aðrar tekjur**

Aðrar tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið eða við afhendingu vöru og þjónustu.

35. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.

I. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum af fjárfestingum, arðstekjum, breytingum á gangvirði fjáreigna þar sem gangvirðisbreyting er færð í rekstrarreikning, gengishagnaði af erlendum gjaldmiðlum og hagnaði af áhættuvarnargerningum sem er færður í rekstrarreikning. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning á þeim degi sem arðsúthlutun er samþykkt.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum, bakfærslu núvirðingar skuldbindinga, gengistapi af erlendum gjaldmiðlum, tapi af áhættuvarnargerningum sem fært er í rekstrarreikning og virðisrýrnun fjáreigna. Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi.

Gengishagnaði og gengistapi er jafnað saman í rekstrarreikningi.

m. Tekjuskattur

Tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu vegna ársins og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörssdegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára. Tekjuskattshlutfall móðurfyrirtækisins er 36% og dótturfélaganna 20%. Rekstur vatns- og fráveitu er undanþeginn skattskyldu.

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörssdegi. Frestaður tekjuskattur var reiknaður miðað við 36% fyrir móðurfyrirtækið sem er skattalega sameignarfélag og 20% fyrir dótturfélagin sem eru hlutafélög.

Tekjuskattseign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni, sem unnt verður að nýta eignina á móti. Tekjuskattseign er metin á hverjum uppgjörssdegi og lækkuð að því marki sem talið er að hún komi ekki til með að nýtast.

n. Starfspáttayfirlit

Rekstrarstarfspáttur er hluti samstæðunnar sem fæst við viðskipti og er fær um að afla tekna og stofna til gjalda, bæði innan og utan samstæðu. Afkoma allra starfspátta samstæðunnar er yfirfarin af stjórnendum til að meta frammistöðu þeirra.

Rekstrarafkoma starfspátta og eignir þeirra samanstanda af liðum sem tengja má beint við hvern starfspátt og þá liði sem hægt er að skipta milli starfspátta á rökrænan hátt.

Fjárfestingar starfspátta er heildarkostnaður við kaup rekstrarfjármuna og óefnislegra eigna.

Verðlag sölu á vöru og þjónustu milli starfspátta er ákveðið eins og um óskylda aðila sé að ræða.

36. Ákvörðun gangvirðis

Nokkrar reikningsskilaaðferðir og skýringar samstæðunnar krefjast ákvörðunar á gangvirði, bæði vegna fjármálagerna og annarra eigna og skulda. Fjármálastjóri ber ábyrgð á öllum mikilvægum ákvörðunum um gangvirði, þ.m.t. 3. stigs gangvirðismöt. Fjár- og áhættustýring, undir stjórn fjármálastjóra, fer reglulega yfir mikilvægar forsendur sem eru ógreinanlegar á markaði og matsbreytingar. Ef upplýsingar frá þriðja aðila, líkt og verð frá miðlurum eða verðmatsþjónustu, eru notaðar við ákvörðun gangvirðis þá eru þær upplýsingar nýttar til að styðja þá niðurstöðu að matið uppfylli kröfur um alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS), þar á meðal það stig sem slíkt mat myndi falla undir. Endurskoðunarnefnd samstæðunnar er upplýst um mikilvæg atriði tengd gangvirðismati.

Við ákvörðun gangvirðis eigna eða skulda notar samstæðan markaðsupplýsingar að eins miklu leyti og hægt er. Gangvirðið er flokkað í mismunandi stig á grundvelli þeirra forsenda sem notaðar eru við matið samkvæmt eftirfarandi flokkum:

Stig 1: Skráð verð (óbreytt) á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.

Stig 2: Aðrar forsendur en skráð verð samkvæmt 1. stigi sem hægt er að greina fyrir eignina eða skuldina, ýmist beint (þ.e. verð) eða óbeint (þ.e. afleidd af verði).

Stig 3: Forsendur sem notaðar eru við mat eignar eða skuldar eru ekki byggðar á fáanlegum markaðsupplýsingum (ógreinanlegar upplýsingar).

Ef forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis eignar eða skuldar flokkast á mismunandi stig í stigkerfinu, þá er gangvirðið allt flokkað á sama stigi og lægstu mikilvægar forsendur matsins.

Samstæðan færir tilfærslur milli stiga í stigkerfinu í lok þess reikningstímabils sem breytingin átti sér stað.

Nánari upplýsingar um forsendurnar sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis er að finna í þeim skýringum sem þær eiga við og í skýringu um gangvirði nr. 26.

a. *Varanlegir rekstrarfjármunir*

Gangvirði framleiðslukerfa og gagnaveitukerfa sem hafa verið endurmetin er ákvarðað miðað við afskrifað endurstofnverð. Það felur í sér að lagt er mat á breytingar á byggingarkostnaðarverði samskonar eigna og bæði stofnverð og uppsafnaðar afskriftir endurmetnar í samræmi við þær breytingar. Einnig er litið til niðurstöðu virðisrýmnunarprófs og endurmat ekki fært umfram vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eignum.

b. *Fjárfestingar í eignarhlutum í öðrum félögum og skuldabréfum*

Gangvirði eignarhluta í öðrum félögum og skuldabréfa er ákvarðað með hliðsjón af markaðsverði þeirra á uppgjorsdegi. Ef markaðsverð er ekki þekkt byggir mat á gangvirði á viðurkenndum matsaðferðum. Matsaðferðir geta falið í sér að stuðst er við verð í nýlegum viðskiptum milli ótengdra aðila. Við beitingu matsaðferða er litið til þeirra þátta sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjáreignir.

36. Ákvörðun gangvirðis, frh.

c. Afleiður

Gangvirði afleiða er byggt á skráðu markaðsvirði þeirra, ef það er til. Ef markaðsverð er ekki til, er gangvirðið fundið með viðurkenndum matsaðferðum.

Matsaðferðir geta falið í sér að notast er við verð í nýlegum viðskiptum á milli ótengdra aðila. Tekið er mið af verðmæti annarra fjármálagerninga sem eru áþekkir þeim gerningi sem um ræðir, stuðst við aðferðir til að meta núvirt fjárstreymi eða aðrar verðmatsaðferðir sem beita má til að meta með áreiðanlegum hætti raunverulegt markaðsverðmæti. Við beitingu matsaðferða eru allir þættir notaðir sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjármálagerninga. Samstæðan sannreynir reglulega matsaðferðir sínar og prófar þær með því að nota verð sem fengist hafa í viðskiptum á virkum markaði með sama gerning, án aðlagana eða breytinga, eða byggja á upplýsingum frá virkum markaði.

Gangvirði afleiðusamninga sem ekki eru skráðir á virkum mörkuðum er ákvarðað með notkun matsaðferða sem eru endurskoðaðar reglulega af sérfróðu starfsfólki. Öll matslíkön sem eru notuð þurfa að vera samþykkt og prófuð til að tryggja að niðurstöðurnar endurspeglu þau gögn sem notuð voru.

Áreiðanlegasta sönnun á gangvirði afleiðusamninganna í upphafi er kaupverðið, nema gangvirði gerningsins sé sannanlegt með samanburði við önnur skráð og nýleg markaðsviðskipti á sama fjármálagerningi eða byggt á matsaðferð þar sem breytur byggja eingöngu á markaðsgögnum. Þegar slík gögn eru fyrir hendi, færir samstæðan hagnað eða tap á upphaflegum skráningardegi gerninga.

Gangvirði vaxtaskiptasamninga er byggt á verðtilboði miðlara. Þessi verðtilboð eru prófuð með tilliti til sanngirni með því að afvaxta framtíðargreiðsluflæði byggt á ákvæðum og lokadegi hvers samnings og með því að nota markaðsvexti fyrir svipaða gerninga á verðmatsdegi.

d. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Gangvirði viðskiptakrafna og annarra skammtímakrafna er metið á núvirði vænts framtíðargreiðsluflæðis, sem afvaxtað er á markaðsvöxtum uppgjörsdags. Gangvirði er einungis metið svo unnt sé að upplýsa um það í skýringum.

e. Fjárskuldir sem ekki teljast afleiður

Gangvirði, sem einungis er metið vegna skýringa, er ákvarðað út frá núvirði framtíðarsjóðsflæðis höfuðstóls og vaxta og er afvaxtað með markaðsvöxtum á uppgjördegi.

Stjórnarháttayfirlýsing (óendurskoðuð)

Stjórnarhættir

Um meginstarfsemi Orkuveitu Reykjavíkur (OR) gilda lög nr. 136/2013. Á árinu 2014 endurnýjuðu eigendur fyrirtækisins sameignarsamning um starfsemina. Þá var einnig endurskoðuð eigendastefna. Í þeim er kveðið á um stjórnhætti. Stjórnhættir OR eiga að tryggja fagmennsku, hagkvæmni, ráðdeild, gegnsæi og ábyrgð í rekstrinum. Sameignarsamning og eigendastefnu má sjá á vef OR, www.or.is. Þá hefur stjórn OR auk stjórna dótturfélaga í samstæðunni sett sér ítarlegar starfsreglur auk siðareglna sem einnig er að finna á vef fyrirtækisins. Siðareglur lýsa þeirri háttsemi sem ætlast er til að starfsfólk OR og dótturfélaga hafi í heiðri við störf sín. Áhersla er lögð á heiðarleika, gagnkvæma virðingu og traust og að störfum skuli gegnt með hagsmuni fyrirtækisins að leiðarljósi, án tillits til eigin hagsmuna eða persónulegra skoðana. Hjá OR eru ekki þegnar boðsferðir, gjafir eða önnur fríðindi sem tengjast viðskiptum fyrirtækja eða einstaklinga við OR, ef líta má á gjafirnar sem endurgjald fyrir greiða eða sérstaka þjónustu. OR styrkir ekki stjórn málasamtök eða einstaka stjórn málamenn.

Hjá OR er skráð verklag um meðferð mála þegar ætla má að starfsmaður hafi brotið gegn reglum fyrirtækisins eða hafi orðið uppvis að sviksemi í starfi. Verklagsreglan er öllu starfsfólki aðgengileg á innri vef fyrirtækisins. Þar er tilgreint hvað telst frávik eða brot í starfi. Verði starfsmaður var við hugsanlegt brot annars starfsmanns eða starfsmanna í starfi eða grunur vaknar um sviksamlegt athæfi eða atvik ber að tilkynna það til næsta yfirmanns. Einnig er hægt að tilkynna hugsanleg brot eða sviksemi til innri endurskoðanda fyrirtækisins. Þeim sem berast ábendingar um hugsanleg brot eða sviksemi eiga að upplýsa það en gæta ber fyllsta trúnaðar við meðferð slíkra upplýsinga. Lögfræðingur OR veitir jafnframt ráðgjöf eða lagalega aðstoð eftir atvikum. Stjórnendur OR, framkvæmdastjórn og forstöðumenn bera ábyrgð á innra eftirliti hver á sínu sviði. Gæðamál bera ábyrgð á að innri eftirlitskerfi OR séu virk. Gæðakerfi OR njóta óháðrar vottunar ytri aðila.

Innri endurskoðun, sem heyrir undir stjórn OR, gegnir því hlutverki að staðfesta að stjórnhættir, áhættustýring og eftirlit fyrirtækisins sé hagkvæmt og skilvirkt. Við gerð áhættumats innri endurskoðunar er áhætta á spillingu höfð í huga og skoðun eftirlitsþátta endurspeglar það. Á árinu 2015 voru engin tilfelli um spillingu.

Stjórn

Stjórn OR er samkvæmt lögum um fyrirtækið skipuð sex fulltrúum, fimm kjörnum af borgarstjórn Reykjavíkur og einum kjörnum af bæjarstjórn Akraness. Borgarbyggð hefur áheyrnarfulltrúa í stjórn. Borgarstjórn Reykjavíkur kýs formann og varaformann stjórnarinnar úr hópi fulltrúa Reykjavíkurborgar. Stjórn ber ábyrgð á fjármálum og rekstri OR. Í stjórn eru: Haraldur Flosi Tryggvason, hdl. hjá Lögmönnum Bárugötu, og er hann jafnframt formaður, Brynhildur Davíðsdóttir, prófessor í umhverfis- og auðlindafræðum við Háskóla Íslands, er varaformaður og meðstjórnendur eru Gylfi Magnússon, dósent í hagfræði við Háskóla Íslands, Kjartan Magnússon, borgarfulltrúi, Áslaug Friðriksdóttir, borgarfulltrúi og Valdís Eyjólfsdóttir, bæjarfulltrúi á Akranesi. Björn Bjarki Þorsteinsson er áheyrnarfulltrúi Borgarbyggðar.

Gildi OR eru framsýni, hagsýni og heiðarleiki og eru þau höfð að

Gildi OR eru framsýni, hagsýni og heiðarleiki og eru þau höfð að leiðarljósi í allri starfsemi fyrirtækisins.

Endurskoðunarnefnd

OR telst eining innan samstæðu Reykjavíkurborgar í merkingu 108. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga. Borgarstjórn skipar endurskoðunarnefnd samstæðu Reykjavíkurborgar og skal einn fulltrúi í endurskoðunarnefnd skipaður samkvæmt tilnefningu stjórnar OR. Um hlutverk endurskoðunarnefndar er fjallað í lögum um ársreikninga og um hæfi nefndarmanna fer eftir ákvæðum ársreikningslaga um endurskoðunarnefnd. Endurskoðunarnefndina skipa Ólafur B. Kristinsson löggiltur endurskoðandi, sem er formaður, Ingvar Garðarsson löggiltur endurskoðandi, Inga Björg Hjaltadóttir lögmaður og Sunna Jóhannsdóttir viðskiptafræðingur sem tilnefnd er af stjórn OR. Nánari upplýsingar um störf endurskoðunarnefndar má finna á heimasíðu Reykjavíkurborgar, <http://reykjavik.is/radognefndir/endurskodunarnefnd>. Innri endurskoðandi OR er Guðmundur I. Bergþórsson.

Starfskjaranefnd

Starfskjaranefnd var stofnuð í janúar 2013. Hún var sett á fót í samræmi við áskilnað í eigendastefnu OR um að fyrirtækið móti sér starfskjarastefnu. Nefndina skipa stjórnarmennirnir Brynhildur Davíðsdóttir og Kjartan Magnússon auk Ástu Bjarnadóttur, doktors í vinnu- og skipulagssálfræði.

Stjórnarháttayfirlýsing (óendurskoðuð)

Skipulag

Skipulag samstæðu OR er sýnt í skipuriti og þar eru stjórnendur innan hennar tilgreindir stjórnendur. Stjórn OR og stjórnir dótturfélaga bera endanlega ábyrgð á starfsemi og rekstri fyrirtækisins.

